

Latweeschu Awises.

61. gada-gahjums.

Ar. 25.

Trefschdeenā, 23. Junijā (5. Julijā).

1882.

Redaktora adrese: Pastor S. Weide, zu Neuhausen pr. Ehrunden, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga grahmātu-bohdē Jelgavā.

Par sīnu.

No 1. Julija warehs apstelleht „Latweeschu Awises“ lihds gada beigahm. Maksa buhs, kà arween: 60 kap. Jelgavā fanemoht un 90 kap. pahr pastu. Ari schojad „Latweeschu Awises“ zere saweem zeen. lasitajeem pafneegt kahdu mihku un dahrgu bildi, ko dabuhs tiklab wisa gada, kà ari nahkoschā pusgada lasitaji. „Latweeschu Awises“ ir dsirdejuschas daudskahrtigi to wehleschanohs no lasitaju pufes, lai preeksch stahsteem eerahda **plafchaku weetu**. To „Latweeschu Awises“ us preekschu ari darihs, pahrleezinatas, ka fatikfees ar labu datu no zeen. tautescheem us meerigu kohpā-dsihwoschanu.

Rahditajs: No eekschsemehm. No ahrsemehm. Wisjannatahs sinas. Melaimiga. Par peeminu 2c. Par sīnu semtohpjeem. Wezu Jahnu wakarā. Drupas un drufkas. Labības- un pretschu-tirgus. Naudas-papihru zena. Studinaschanas.

No eekschsemehm.

Behterburga. „Wald. Wehstn.“ issludina Keisara Majestetes ukasi, ka eekschleetu ministera palihgs Gotowzewš us pafcha luhguma flimibas deht atlaišs no amata, un ka ahrsemju tizibu kultus departamenta direktors Mosolows eezelts par Wologdas gubernatoru. — **Par senatoreem 9. Junijā eezelti:** zeku-ministera palihgs geheimrahts Markows, dohmenu ministerijas padohmes lohzeelis geheimrahts Schulz, zentral-statistikas komitejas preekschneeks geheimrahts Semenows, walsts-padohmes walsts-sekreteris Tschernawskis, geheimrahts Barikows, departamenta preekschneeks finanžu-ministerijā Kudrawzewš un geheimrahts Heratows. — **Birshas-komiteja eefneegusi finanžu-ministerijai luhgumu,** lai nemtu tullu no stearina un taukeem, ko eewed, pa 50 kap. lihds 1 rubl. no puda. Us to tad finanžu-ministerija ari nospreedusi, uslikt tullu us taukeem, stearinu, tauku- un stearinu swezechm un seepehm. — **Walsts-kanzleris firshts Gortschakows 4. Julijā swinehs sawu 84. dsimschanas-deenu.** — **Drufkas leetu pahraudsiiba,** kà Kreewu „Pet. aw.“ sino, palikschohht eekschleetu ministerijas sinā. — **Zuhrleetu ministerija,** kà „Nowosti“ dsirdejusi, nospreedusi, Behterburgā un Kronschtatē buhweht 30 leelgabalu laimās par 7 milj. rublu. — **Krohneschanas deenai par peeminu Gostinnoja Dwora bohdes-selli nospreeduschi dibinajt kapitalu bohdes-sellu bahrineem par labu.** — **Keisariskā Augstiba leelstiršs generalfeldmarschals Michails Nikolajewitschs 10. Junija wakarā nobrauzis Warschawā.** — **Lihdschinigais pils-pahrwaldes preekschneeks Zarsto-Selā,** generaladjutants Rehbinders, eezelts par Keisariskā kabineta direktoru. — **Upanaschu kantora fenakais preekschneeks J. J. Maslows testamentē norakstijis 200 tuhst. rublu preeksch Maslawas konserwatorijas.** — **Trichini atkal gadijuschees Behterburgā.** Jaunajās kautawās atrasta nokauta zuhka, kas bij faslimusi ar trichineem. — **Behterburgas Frantschu awise nosauz par nepateefahm tahs sinas,** ko ahrsemes awises ispauduschas, ka starp Kreewiju un Persiju pastahwoht fleepena sabeedriba. — **Generaladjutants grahs Behteris Schuwalows,** labu laizinu usturedamees Berlinē, beeschi farunajees ar turenēs Kreewu suhtni, geheimrahtu Saburowu. 16. Junijā winsch aibrauzis us Karlsbahdi. — **Jaundibinata Seemelu telegrafa agentura Behterburgā sawu darboschanohs usfahs schi gada Julija mehnesi.** Winas pamata kapitāls ir 400 tuhst. rubl., kas pa leelakai datai fadohts no Behterburgas un Maslawas kapitalisteem. Agenturai teesibas, telegramas islaist wisas ahrsemju walodās. — **Tulas eerohtschu fabrika ap-turejusi sawus darbus,** tamdeht ka dambis no beescheem leetus gahseencem islaustis un ka zaur to truhst uhdens spehku, kas maschines

lai dsihstu. Tagad griboht eerihkoht twaiklu spehkus, kas preeksch tam buhtu derigi, bet tas, sinams, prafa ilga laika. — **„Golofam“ sino is Kamenezas: 17. Junijā Kamenezas aprinka-teejas nodatā eefahlahs teefa par Schihdu waijafchanahm Baltā.** Sefchi apsubdsetee tika noteefati, to starpā weens deht nahwiga eewainojuma us 33 mehnefcheem ar zeetumu, ohtris par 17 gadus wezas Schihdu meitenēs apgahnischanu us 4 gadu sohda-darbeem; tee ziti 4 ar daschadeem ziteem sohdeem. Publiska usnehma ar labpatilshanu spreedumu. Profureera Urosowa runa atstahja us sapulzejuscheem dsilu eespaidu; daudsi raudaja, aprakstohht waijafchanas status. — **Kà Waldibas sinojumā lasams,** tad pehz pasihstamo walsts-noseedsneeku nosohdischanas, Februara mehnesi, esohht tahlaki mekleti winu beedri. Bes teem, kas fanemti zeeti Rijewā un Odesā, esohht ari apzeetinati Behterburgā un Maslawā daschi swarigi walsts-noseedsneeki, kuri jau bijuschi eepihiti politiskōs noseegumōs. Daschas fleepenai sabeedribai peederofchahs ne-ustizamas personas usraugohht, issinahts, ka tahdas sabeedribas lohzeeki Behterburgā fagatawojohht jaunus noseegumus. Pehz schahdu personu isklafschinaschanas un dsihwocku ismekleschanas, kur fagatawofchanahs notikuschas, 5. Junijā 18 personas fanemtas zeeti, to starpā 7 ar wiltigahm pafehm. Weenā dsihwockli useeta strahdatawa preeksch sprahgstofschu dinamita bumbu isgatawofchanas.

„Bals“ newar un newar pahrtikt bes sawas mihlahs pelschanas un melschanas. — To mehš atkal redsam no tam, kà „Bals“ isturahs sawā 23. nummurā:

„Latweeschu Awises“ sawā 22. nummurā pafneedsa saweem zeen. lasitajeem rakstu, ko „Behterburgas Wahzu awise“ esohht dabujusi is Kursemes un kas sihmejotees us musinaschanahm un rihdischanahm pee luhgschanas- un subdsibas-rakstu fagatawofchanas. — Par mineto „Behterburgas Wahzu awises“ rakstu „Latweeschu Awises“ no sawas pufes peesprauda klahht schohs wahrdus:

„Tahdas sinas teescham nekfan jauki! Un ja schis sinojumš buhtu pareis, ko mehš, sinams, newaram un ari negribam apgalwoht, un tam ari labi netizam, tad iklatram, kas pateesi mihlē muhsu tautu, ir japaleef wisai behdigam.... Bet dsirdeet, ko „Bals“ grib eeteikt saweem lasitajeem:

Wina faka tā: „Latweeschu Awisehm“, kà redsams, padara ihpafschu firds preeku, kad lo launa no Latweeschu tautas un it ihpafchi no mahziteem Latweeschem, kas sawu tautibu ne-aisleeds, stahsta un isgudro. Scho firds preeku newaredamas sawaldihht, winas stedsahs tuhlikt atstahsiht jeb apstiprinajt par pateeseem wisadus melus, ko Latweescheem par fshahdi schis waj tas isdohmajis un stahstijis, lai pafchi Latweeschi pahrleezinatohs no sawa semā stahwockla zitu tautu starpā.

Tahdas launas walodas par Latweefcheem, par kuraam Latweefchu Awifchu firds preezigi eepufstehjās, ne fen bij ispaudufi Behterburgas Wahzu awife.

Lai winaas pelfchana un melfchana buhtu jo stipra, tad „Bals“ peeleeef wehl klahf fchohs wahrduš:

„Bet Latweefchu mehle runajofchā“) awife „Latweefchu Awifes“ nekounahs ar ihpafchu preeku un nefawaldamahm gawilehm pafneegt no kahda tumfona isgudrotahs meluš.

Warbuht „Bals“ buhs til laipna un peerahdihš, fur gan wina ir „redsejufi“ muhsu „ihpafcho firds preeku“, „kad stahsta un isgudro fo launa no Latweefchu tautas un it ihpafchi no mahziteem Latweefcheem“. Warbuht „Bals“ buhs til laipna un ari peerahdihš, ka „muhsu firds efoht preezigi eepufstehjufees par „Behterburgas Wahzu awifes“ rakstu, un ka mehš „ar ihpafchu preeku un nefawaldamahm gawilehm efoht pafneegufchi“ mineto rakstu —.

Schim brihšcham mehš „Bals“ fadohmatohs tufšchohs wahrduš usluhfojam tā pelfchana un melfchana, — taifni leezinadami, ka muhsu firds bij tilpat behdiga, kad sinamo rakstu pafneedsahm, ka wina tagad iraid behdiga, kad waijadseja Balsi klaiji noteefahf, jo noteefahfchanaš darbs teefcham naw patihkams darbs. — Bet muhsu „ihpafchais preeks“ pafstahw eefšch tam, — kad Latweefchi kreetni mahzahš, un „mahzitee Latweefchi“ strahda fawai tautai par labu. Un to preeku mums neweens — un pat ari „Bals“ nelapuhš, lai wina pef un melfch zil gribedama. Tamdehl mehš ari klaiji un stipri pretojamees „Bals“, kuras rakstis daschu war pawest uf tahm dohmahm, it tā „Behterburgas Wahzu awifei“ „pafihstamais adwokats“, kas ilgojotees pehz teem 15 tuhft. rubleem, buhtu Latweefis. Kad mehš wis pahrigi „labi netizejahm“, ka kahds adwokats buhtu warejis isdabuht tahdu ne wifai flaidru pelnas awotu, tad ihpafchi mehš to ne buht netizam ne no weena Latweefchu adwokata, preekšch kura laikam pirmā rindā stahw Latweefchu labklahfchanaš un tad tikai nahšs atlihdifinafchana, kas — sinams — buhs tikai kahds ma suminfch, falihdinoht ar to labumu, fo Latweefchi zaur tam panahšs — un laikam jau ir panahfufchi.

Beidsoht „Bals“ fawā rakstā laudihm dohd to padohmu, lai ifkatris, eekams tas eet pee senatora fga, papreekšchu dohdahš. pee kahda likuma prateja jeb adwokata. Efam pahleezinati, ka par fcho „padohmu“ wifā „Bals“ fimtkahrtigi pateifsees; jo kas gan buhs nofchelojis zeku pee adwokata?

Mineto rakstu fawā 22. nummurā mehš pafneedsahm zeen. laftajeem, gribedami dascham usfaukt, lai fargahš no „semneeku fehrejeem jeb isfuhzejeem“, kas rohnahš ifkatrā tautā, un warbuht ari kahds rafees Latweefchu farpā, eewehrodams isdewigo brihdi. Tāpat mehš ari tagad wehl reis usfauzam, — weena alga, lai to nem par launu, kas grib. — Mehš ne buht nebrihnitohs, kad mums til nepareifi buhtu usbruzis wirfā — kahds „tautas aplaimotajš“, kas ir nodohmajis zaur luhgfchanaš un fuhdfibas-rakstu kaldinafchana labas „fchestes“ taifihf; bet kad muhsu zeen. beedrene „Bals“, ta leelā „Latweefibas karogu zilataja“, to ir darijufi, tad tadfchu buhs drufku japabrinahš. — Kamdehl wina gan tā darija?! —

No Aprikeem. Schodeen bij 25 gadi, ka muhsu dsimtskungs, barons von Nolken, fchē Aprikōs atnahza. 25 gadus mehš abi diwi apafsch wina efam dšihwojufchi un wina deenestā strahdajufchi. Bet af, fchi preeka-deena palika par behdu-deenu, jo fleepawu rohlas muhsu leelkungu ir eewainojufchās, un kad mehš schodeen gahjahm uf muifchu, gribedami fawu mihfo kungu apfweizinaht, muhsu firdis bij no behdahm aisgrahbtas un muhsu azis pilnas ar afarahm. Lai gan muhsu kungs wehl zeeti guf, tomehr muhs lita faukt eefschā un ar mihligeem wahrdeem muhs apfweizinaja un turklahf ar naudū apdahwinaja. Kad pee gohda-maltites muhsu eewainotā kunga wefelibu usdsehrahm, tad turklahf fawās firdis Deewu luhdsahm: lai tas wisfcheligais Tehws debesis atkal dseedina, fur fleepawas rohlas ir fitufchās, — lai muhsu Bessitajš Jesus Kristus eepreezina muhsu mihfā kunga apbehdinato firdi!

Lai gan fchohs fwehtfus newarejahm fwehtihf, tā firds gribehjāš, ar preeka-afarahm, bet ar behdu-afarahm, tomehr zeram, ka wehl ilgu laikū fawam jaunam kungam tilpat ufizigi warefim klaufihf, tā 25 gadus wina tehwm.

Aprikōs, 25. April 1882.

G. Rosenberg.
Mas-Dsehtwes-Meier.

M. Dannenberg.
Mefchwagar.

*) Mehš labprahf wehletohs, ka „Bals“ fahktu reis runahf „Latweefchu mehle“, jo tad tur nerastohs mefchonu teikumi, kas ar walodas likumeem jeb gramatikū eet uf nafcheem, tā p. p. „runajofchā awife“.

No Gramsdas pufes. Swehtdeen pehz wezeem Jahneem, 27. Junijā, pehz pusdeenas pulstēn 5dš, isrihfohs Gramsdas fchlohtee Latweefchi, apafsch Gramsdas pag.-fchrihweera G. Feldmana fga wadifchanaš un isgahdafchanaš, Treknunufchās leelā fahle, itin tuwu pee Difch-Gramsdas muifchās, Latweefchu teateri — nabadsneem par labu. — Ufweidihš 2 lugas: „Mika un Mika nahf mahjās“ un „Strohderis Rohfite jeb fchahdigš nahburgš“. — Pehz teatera israhdfchanaš buhs „weefigs wakars“ pee kreetnas musikas (8 wihri fpehlehs), un weeseem aridfan fneegs atfpiridinafchana.

Treknū pagastā nomira ne fen zitkahrtigais pagasta-wezafais — Zehkabs Strehle, kas to leelo wezumu gandrihs pee fimts gadeem fafneedfīs un 2 laulibās dšihwojis. Pirmā laulibā pahri par 50 gadus fadšihwojis — behrnu-behrnus peeredfedams, un ohtrā 7 gadus. Preekšch 7 gadeem apachma wehl wezais Strehlis, kas brangi wehl stipris un wefelš islikahš, jaunu, 22 gadus wezu feewinu, kas, wehl 90 gadus wezo wihru ar jaunu dehlinu apfchinkoja, kas tagad, fur nu tehws azis aisdarijis uf kapa dufu, — palika 5 gadi wezs. No pirmahš laulibas wezais Strehlis jau behrnus treschajā pa-audfē peeredseja.

Difch-Dahmas pagastā 5. Junijā, deenas laikā, ap launaga laikū, nodega Kleesta mahju istaba. Zitas ehkas atlika wefelas. Kur uguns zehlfusees, naw ihsti sinams. — To nakti preekšch tam atkal nosaga 2 Difch-Gramsdas kalpeem — katram labu firgu. Sagtu pehdas naw fadšihfās.

Ufwikū pagastā, kahda faimneeka laufmalē, atradis pats faimneeks deenas laikā — Junija mehnesim eefahfoht, kad to deenu pehrkōns ar krusu biris — leelu laudfi — kahdus 15 lihds 20 wesumus leelu — ar krusu fabehtu, tā grantes fchupu. Krufas graudi, kas leelu baltu firnu leelumā bijufchi, fchahwejufchi ne-iskufufchi lihds 4 stundas tanī fchupā. — Laikam gan tur buhs kahds mahkōna plihfums to „krufas fchupu“ fabehris un darinajis. — Krufa ir fchāi apgabalā beidsamās deenas daudš birufi; ari pehrkōna lectus lijis, un laiks bijis filts pee 20 grahdeem.

No Kaletem, Gramsdas kirfpehlē, Mifpufes aprinkī. Kaletu majorat-kungs, barons Ferdinand v. Nolde, pahrdewa nu faweem 81 faimneekem (dšimufcheem Kaletneekem) par mehrenu zenu wifas tahš 81 mahjas par 2 fimts tuhftofsch rubleem. Par fcheem Jurgeem bij mahju nodohfchana pirzejeem. — Lai deenā, tas bij Maija mehnefi fch. g., kad zeen. barona fgs tohs drufatohs mahju pirkfchanaš kontraktus pirzejeem atdewa, wifsch apstelleja fawā frohgā preekšch wifceem faweem faimneekem un mahju pirzejeem gohda-maltiti un fehdahš lihds ar wineem pee galda un usdsehra pats faimneekem, tā jauneem mahju ihpafchneekem, „labas laimes“ un „wefelibu“ un runaja uf mahju pirzejeem mihligus wahrduš. Uf to atkal kahds mahju nopirzejs laipnigi atbildeja barona fgam un usdsehra winam „wefelibu“ un „augftu laimi“. — Wehl fchē japeemin Kaletu zeen. barona fga gohda un mihlestibas darbus, fo uf faweem laudihm, teem gohdigeem Kaletneekem, wifsch parahdijis un isdarijis — fewim gohda-peeminu zeldams.

Kaletu pagastā strahdā jau trescho gadu pee fawa jaunā fcholas-nama, kas uf pils wihfi tohp taifihfš, tā ka wifsch buhs weens no teem falkateem pagasta-fcholas nameem Leijas-Kurfemē. — Pee fchi lepnā, falktā pagasta-fcholas nama buhwes bij zeen. barona fgs ne wis ween ar darbeem un palihgu pats klahf, bet ari ar fawu padohmu un wadifchanaš lihdsedams palihdseja un ufklatijahš, lai buhwe pareifi uf preekšchu eetu. Zeen. barona fgs pats no fawas kabatas Kaletu jaunai pagasta-fcholai, kas fcho rudeni taps gatawa un fchlofchanaš darbs tanī eefahfš, ir dahwinajis un pee pagastu mahju pahrdohfchanaš parahftijis fchihš dahwinafchanaš: Zeen. barona fgs dohd no fawas pufes: Aramahš semes gabalu, 1 reefchi feena (kahdus 8 wesumus), 6 afes malkas preekšch fcholas ufsturefchanaš un pee fchlohtaja lohnes ifkatru gadu 1 fimts rublu. Ta zita lohne pagastam pafcham jadohd — 600 rubl. Schehl manim gauschi, ka man wehl weens nepatihkams notikums, kas pee mahju pirkfchanaš atgadijahš, ir wehl ja-uffihmē. Schis notikums ir fchahds: Zeen. Kaletu barons jau preekšch wefela gada faweem 81 faimneekem mahju pirkfchanaš peeteiza un lahgu-lahgeem pehz wehl atgahdinajis, lai wifš faimneeki uf to fa-taifahš un eemalfchanaš naudū fagahdā, ka lai katris faimneeks war pats fawas mahjas nopirkt un fawās mahjās palikt. 77 faimneeki ir nolikto terminu eewehrojufchi un pafchi fawas mahjas eepirkufchi, 3 no mahju pirkfchanaš pafchi atlahpufchees (to likumigo atlihdifinafchana dabujufchi); bet weens naw ne pats atlahpees, nedš ari pirzis, bet — wiltigeem draugeem un padohmneekem paklaufidams

— nollikto terminu naw eewehrojis, neds ari ihsti atfazijis. Pehz wina mahjas nopirka zits Kalletu fainneeks B.; bet par Jurgeem fchogad pirmas fainneeks S. fawas mahjas ne-atstahja wis, neds ari pirzejam B. kahwa fawas pilfchtas mahjas ee-eet dsihwoht. Un iszehlahs nemeers un jufas; un wezais fainneeks S. ne-eet un ne-eet ahra no fawahm mahjahm, jebfchu pagasta- un pilsteefa to pamahzija, lai nepretojotees un dumpi nezeloht, bet ar labu fawas mahjas atdohdohht. Bet kad to S. nedarija, tad atbrauza Misputes pilsteefas lungs ar saldteem un S. no mahjahm islika. — Scheit pee fchi behdigä notikuma ir tikai S. fainneeks pats wainigs — kahdam wiltigam „tautas-brahlim“, kas fawa labuma deht fchim nelaimigam S. par afikatu usmeteas, flausidams un pehz wina musinashanas un padohma daridams. — Newaru nozeestees, fche wehl kahdu wahrdu no fawas pufes nepeelzis klahrt un nerunajis. Mihlee tautas-brahli! Luhgshus luhdsu Zuhš, neleekatees jel fawi nekad apmahnitees un nelaimē un leekā strihdinā eegrubstees no kaut kahdeem wiltigeem padohmneekem, musinatajeem un „faktu-paregeem“, kas fawa labuma deht to dara, Zuhš gribedami kā peenizi gohwi flaukt! Ja Zums gaditohs kahda taisna prahwa un leeta, tad eijat labaf pee mahziteem adwokateem, kas likumus pasihst un taisnu teesu proht isspreest, nekā pee fchahdeem-tahdeem musinatajeem; bet labaki jau ir un paleef, katru strihdinu ar labu isdariht, un islihtg bes prahwas, bes eenaida; jo „meers baro un — nemeers pohsta!“

Is Weldeš sino „Latweetim“, ka baptisti strahdajoht kochti uszihtigi pee fadraudses ehkas uszefshanas, gan naudu dohdami, gan materialu peewesdami un leezineekus fuhtidami. Ehku buhwē us Wez-Bagaru fainneeka Zuka grunts. Turenēs baptisti eemantojufchi leelu ustizibu, kas no tam redsams, ka par fshohlas-wezako eezeltš wezbrahliš Zukis, un ka abi pagasta preekschneeki ari ir baptisti.

No Leepajas raksta, ka tur winu nedel atnahkufchi fawadi, reti redseti musikanti, prohti 40 musikā mahziti sehni no Ungaru semes, kas konzertus dewufchi Leepaja. — Masee musikanti, kas kahrtigi musikā isskholoti, esohht sehni no 8 lihds 14 gadu wezi; tikai 2 no fcheem 40 esohht weens 16 un ohtris 18 gadus wezs. Wini wisi ar taurehm — kohka un bleka stabulehm — spehlejoht kohri. Leepajneeku musikas prateji kochti usflaweja mafohš Ungareefchu musikanus, kā fapratigus spehletajus.

Leepaja notureja 10. Junija fch. g. Grohbinas apriaka pagastafshohlotaji fawu gada-fapulzi, apafsch Mihzes zeen. mahzitaja Brasche wadishanas. Sinotajs.

Is Leepajas raksta „B. W.“, ka nakti no 12. us 13. Juniju tur bijis leels uguns-grehks, kas aprijis 8 ehkas. — 13. Junija is turenēs ohstas iswilktš kahds lihks. Paschnonahweschanahs eemeflis bijufi nelaimiga mihlestiba.

Mihga. Tullēs eezirkna pahrwaldneeks, effelenze, ihstenaishchtahtsrahts Iwerdjanskis us 3 nedelahm aibrauzis ahrsemēs. — **Sinifko ekspediziju,** kā „Mig. Ztga“ dsirdejufi, usnems mahzitajs A. Wielensteins un profefors Dr. E. Stieda. Ekspedizija grib ispehtih tā fauzamahs Pohku Widsemes Latweefchu walodu, tikumus un eerafchas, ari turklahrt Augsch-Kursemē ismekleht wezus pils-muhrs. Dinaburgā abeem mineteem lungeem peebeedroschotees pasihstamais Latweefchu-Leifchu walodas pehtitajs Dr. Ad. Bezenbergs is Karalautscheem. — **Alkzises waldes preekschneeka un kameral-teefas presidenta amati,** kā „Mig. Ztga“ sino, tikschoht faweenoti. — **Bahrgs pehrfona gaisš,** ar breefmigi stipru leetu un krusu, 16. Junija, ap pulkst. Seem wakarā, usnahza Mihgā, kas pahrpludinaja eelas, peepludinaja pagrabus un pee kohkeem padarija daschu fshahdi. — **Tee trihs jaunee behgti,** par kureem isg. nedel sinojahm, tagad atkal fakerti un nodohhti fawejeem.

No Leelwahrdes raksta „Balsij“: 4. un 5. Junija preeksch pusdeenas ar bahrgu pehrfonu usnahza til leela krusa, kā ka seme nobira it balta. Deewa fchehlastiba, ka fchi krusa nahza lehnam bes wehja, zaur ko lauku augkeem nelo dauds neskahdeja.

No Patkulu muifchas (Ladones draudse). 29. Maija no rihta agri eeraudfija, ka no alkzises waldes aifsehgetais fchpirtus pagrabs bij eefahzis degt; uguns, ko drihs nodsehfa, bij pee durwihm peelikta no laundara rohkas. Wehlat pee durwihm wehl atrada petrolejas daktš gabalu. Pehz tam us Zehfu brugu-teefas pawehli katru nakti no pagasta tika dohti diwi waktneeki, lai apwaktē fchpirtus pagrabu, bet tas nelo nelihdseja. 13. Junija, kad waktneeki fawu laiku jau bij nostahwejufchi un aifgahjufchi, faulei lezoht, eeraudfija, ka brandwihna agrabs atkal dega, kas ari nodega. **Skahdi rehkina us wairaf nekā 400 tuhft. rublu.** „B. W.“

Rehwale stary behrneem stipri plohfotees disteritifa-fehrga.

Masflawa. Istahde teef apmekleta no dauds laudihm, it ihpafchi no 1. Junija, kur ee-efshanas makfa pamafinata us 30 kap. No istahdes atklahshanas deenas lihds 1. Junijam pawisam pahrdohtas 32 tuhft. 346 biketes, tā ka zaurmehrā isnahf 2940 biketes us deenu. — „**Masfl. aw.**“ sino, ka nahkoshā fshohlas-gada fahkumā wifahm augstaku fshohlu fshohlneezehm dohshohht mundeerus. — **Schinis deenas** Jaroslawas dselzeka pasafsheeru wilzeenā andelmanim Malachowam, kas is Jaroslawas brauza us Masflawu, issagti is kabatas 150 tuhft. rublu. 50 tuhft. bijufchi 100-rublu gabali, bes tam wehrtes-papihri un Masflawas tirgotaju-bankas ischelas-grahmatina. Sagti wehl naw fakerti. — **Masflawas istahde 10. Junija** atklahja funu istahdi. — **Pa istahdes laiku** notureschoht ari Kreewijas ahrstu kongresi, kur pahrspreedihs disteritifa-fehrgu un semstwas medizinal-waldes stahwokli pret waldibas medizinal-waldi. — **Istahdi 13. Junija** apmekleja gandrihs 33 tuhft. personas. **Stajā** nodakā nogahshahs trohna-lutturis, bet neweens par laimi nekluwa eewainohhts.

No Kolomnas (Masflawas gubernā). Masflawas awisei sino, ka Schtschukina familija, kas jau senaf pilfchtai dahwinajufi lihds 50 tuhft. rublu, no jauna dahwinajufi par labu daschadahm labdarigahm eestahdehm 1067 defetinu leelu semes gabalu, Bobrowskas aprinki, un 7200 rublu wehrtes-papihros, ar to nosazijumu, ka eenemshanas no minetā dahwinajuma nahktu labdarigahm eestahdehm par labu.

Nowgoroda. Muifschneeku preekschneeki ir us 25. Juniju fafaukufchi ahrfahrtigu Nowgorodas gubernas muifschneeku fapulzi, kur pahrspreedihs wifus jautajumus par muifschneeku peedalishanohs pee Keisara Majestetu trohneschanas-fwehtkeem.

Is Bronnizas sino, ka schinis deenas tur bijufi kochti stipra krusa, majo ohlu leelumā, kas padarijufi leelu fshahdi. 400 namos issistas ruhtes, un nosists dauds labibas.

Sergatfcha, Mifchni-Nowgorodas gubernā. Uguns-grehks tur nopohstijis 350 semneeku ehkas. Bes tam tur ari fadegufchi 11 zilweki. Weena 13 gadus weza meitene un puikas 3—12 gadeem un 5 nedelas wezs fshdamais behrnifsch. 15 zilweki gruhti eewainoti.

Rijewa. Turenēs uniwersitetē fchim brihscham 1264 studenti.

Charkowa. Belgorodas tuwumā parahdijees leels pulks kufainu. Deenwidos winu esohht wehl wairaf. Wafareja zaur leetu labojufees. Seemas labiba plahna.

Uguns-grehki stipri plohshahs ari pa Gelfsch-Kreewijas gubernahm. Tā sino is Saraiskas (Masanas gubernā), kā tur zaur uguns-grehku aifgahjufchas basnizas un 200 ehkas. — **Serpuchowā (Masflawas gubernā)** 11. Junija ap pusnakti nodega 35 bohdes.

Odesa. Hamburgas twaikonis „Augustus“, kas Maija mehnesi no Odesas isbrauza ar Kreewu prezehm wairaf simstuhftofschu rublu wehrtibā, 14. Junija nogrimis Nikolajewskas tuwumā, pee Amura upes. Lahdiufsch bij apdrohshinahts 5 beedribās.

No ahrsemehm.

Belgija. Preesteris Bernars is Turnejas, kas daschus milijonus franku no Brifeles biskapa mantas bij sadfis un preeksch kahdeem mehnescheem pasudis, — tagad esohht Kubas falā pee Amerikas tizis useets un apzeetinahts.

Anglija. Kā „Neuteram“ sino, tad zaur tam, ka Kahiras tuwumā nonahweti 2 Greeki, Anglija stipri fagatawojahs us karu, un Giropeschu stary ir leelas isbailes.

Italija. Italeefchu flote sem admirata Sen-Bona wadishanas nostahjufees pee Kandijas (Kretas) falas un tur gaida us pawehli, dohtees us Egipiti. Kamehr Konstantinopeles konferenze nebuhs pabeigufi fawas appreefshanas, flote nedohfees zelā, jo leelwalstis fawā stary weenojufchahs, nesuhtht konferenzes laikā fawus spehkus us Egipiti, til ween tad, kad Giropescheem Egipitē atkal draudetu no Egipteeschu pufes usbruceeni jeb zitas kahdas breefmas.

Turzija. Suhtnu konferenze darijufi Turku waldibai 12. Junija sinamu, ka wina nu fawas darishanas eefahkufi. Par konferenzes preekschneeku eezeltš Italeefchu fuhtnis Kortti. — **Suhtnu konferenze** esohht zaur Italeefchu fuhtni grahsu Kortti laipni usazijnajufi Turku waldibu, peedalitees pee konferenzes darishanahm, isflaidrodama, ka Turziji no tahdas peedalishanahs warohht atlekt labums. Turku waldiba peeteikufees par tahdu laipnibu, bet naw peehmufi eeluhgumu.

Egipte. Aleksandrija eezelta komissija, kam ja-ismellè nemeeri. Wina pastahw is 9 Giropeescheem un 9 Egipteescheem. Komissijas preekschfehdetajis ir finanzu-ministeris.

Seemel-Amerika. Presidenta Garfjelda fleplawu Gito nofohdija ar nahwi 8. (20.) Junija.

No Deenwidus-Amerikas sino, ka Uruguwaja iszehlees dumpis. Skaidraku sinu wehl truhkst.

Australija. Is turenès pehdeja laikà il gadus atweda dauds labibas, ihpafchi kweeschus, us Angliju un Giropu, bet fchogad tur stahwoht lauki til wahji, ka waijadsefchoht turp fuhthit labibu is Riht-Indijas un Kalifornijas.

War gan zeeft klusu. Mehds faziht, ka seewischli newarohht noslehpumus apafsch fewis patureht un tamdeht ne-efohht derigi preeksch amateem, kur daschu reisi jazeesch klusu. Ka fchee wahrdi nam pateefigi, peerahda fchis notikumis: Magdeburga bij kahda jauna, flaista dahma telegrafa kantori weetu peenehmusi. Schi kahdu deen' fehdeja kantori un dohmaja pee sawa mihtaka, kas jau kahdas nedekas nopuhlejahs, lai waretu effama gohdam pastahweht. Zaulas, zeribas pilnas dohmas jaunekles firdi aisgrahba, dohmajohht us nahkamibu, ka nu drihs ar sawu mihtako us wisu muhschu tapschoht weenota. Batlaban Leenite, ta dahmu sawa, sawu mihtako gara bij fluhpstijusi; te kahda smalka seewischli rohka tai pasneedja rakstu, kas bij ar telegrafu sinojams. Leenite eefahka wahrdus flaitiht, bet jau pee adreses ta palika bahla. Bija sinojams: „Eduardam M...r, Oranijas eela... Man waijadseja treschdeen Tew walti likt gaidiht — peedohdi — scho wakar pee landitora, Brenzlawa eela — tai laikà, ka arween. Marija.“ Gan wahrdi tai preeksch azihm schibeja un firds fahpju pilna sawillahs, bet wina sawaldijahs, un lehni, bes ka sinas usdeweju usluhodama, pagehreja: „1 marku un 10 senikus“, peegahja tad pee maschines un pasinoja, pehz sawa amata pawehles, sawam mihtakam fatilfchanohs ar kahdu zitu. Mahjas pahrnahkusi, ta nelikahs neta manohht, kas winu skumbinaja. Til winas klusa buhschana mahiti darija usmanigu, ka tai kas us firdi efohht. Lihds ar wakar nahja ari wis gaisma. Winas mihtakais, Eduards, atnahja un at-rada to lohti noslumuschu, un newareja eefahloht isprast, kamdeht fchi til noslumusi. Til tad, kad wina tam to preeksch pusdeenas usdohto sinu rahdija, no kuras winsch neneeka nesinaja, jaunekles firds no preeka pahrluhda un raudadama wina tam scho noslehpumu atklahja. — Daschi no Eduarda draugeem — ka pehzak tas nahja gaisma — bij schahdu johku isdarijuschi, jaunekli isprohwedami; bet fchi bij kreetni sawa pahrbaudischanà pastahwejusti.

Peldoscha istahde. Londones tirgotaji schahda padohma weenojuschees, prohti: peldoschu istahdi isrihloht, lai zaur scho winu prezes jo wairak pasihstamas teef un tahm zelsch us ahrsemehm tohp lihdsinahts. Preeksch fchi noluhka tee noxirkuschi lohti leelu twaikoni un scho nu us to jaulako ar daschadahm fabriku prezhem is Londones, Birminghames, Menschesteres un zitahm leelahm fabriku pilsehtahm peekrauj. Kugis wispirms dohschotees zeta us Bidus juhras ohstahm, tad zaur Suizas kanahlu us Zeilones salu, Indiju, Australiju, Sidshi salahm, us Labahs zeribas ragu, Madeiru un ta tahlak atkal us mahjahm. Isrihkotaji tura leelu zeribu us schahdu istahdi, zaur ko pretschu pirzejeem aistaupischoht dahrgo zetu, kad fcheem pascheem us Angliju buhtu jareiso, un fchee weegli no Anglijas fabrikateem un prezhem katris jau mahja warehs pahrliezinatees un to labako ismekletees.

Wisu lehtaka zeloschana ap pasauli. Kahda Frantschu awise schahdu ehrotu spreedumu islaidusi par muhsu nemeerigeem laikeem. Ta raksta: „Kas lehti us Ameriku grib klukt, lai tohp par Schihdu, jo Schihds, no Kreewijas us Lembergu Austrija nonahzis, tohp tuhdat par walti no fcheijenes us Ameriku aissuhthits. Kad schim nu Amerika nepatihf, tad lai til pahrtahfahs par Ahneeti, jo tad fchis tuhlt us kahdas tur pastahwofchahs beedribas rehkinumu tohp atkal par walti us Rihnas semi aissuhthits, un tur til atkal par Kreewu waijag isliktees, lai scho bes kaweschanas us Kreewu-semi aissuhtha. Ta tad it lehti ap pasauli buhs apbrauzis. — Resin, waj awischneekam nebuhtu luste, pascham pirmajam schahdu reisofchanu ap pasauli ismehginaht, un tad pasnoht, waj laimigi schim tas zelsch weizees?“

R. S.

Wisjaunafahs sinas.

Keisara Majestetes ir dahwinajuschas par peemianu leelfirstenes Dlgas dsimschanai 3000 rublu preeksch galwas-pilsehtas bahrineem, flimneekem un nabageem. — Keisariska Augstiba leelfirstis Michails Nikolajewitschs, ka „Wald. Wehstn.“ sino, pahrbrauzis 17. Junija wakarà is Warfchawas atkal sawa muishà Michailowka. — „Wald. Wehstn.“ sino, ka eefschleetu-ministeris ir atlahwis atkal isdoht awisi „Minuta“. — Maslawà 17. Junija usnahja leels leetus, kas padarija isnahdei ne masu flahdi. — Kahda turenès awise sino, ka nakti us 12. Juniju ir us Maslawas-Rischnij-Nowgorodas zeta is pastes-rateem issagta naudas kaste ar kahdeem 4000 rubleem. — Ka „Golos“ sino, tad 19. Junija Zekaterinoslawà iszehlees uguns-grehks, kas padarijis leelu pohstu. — Kaulasija, ka awise „Kawlas“ sino, krufa padarijus leelu flahdi. Kwarelas apgabalà krufa birusi 18 stundas no weetas. — Swehtdeen, 20. Junija, tika Zeligawas Annas-basniža zaur zeen mahzitaju Grass lgu eefwehtiti kurlmehmi behrni, kuzi, pa-beigdami sawus skoblas-gadus, isstahjahs is skoblas. Pawisam bij 6. Weens sehns un 5 meitinas. — Birndeen, 21. Junija wakarà, iszehlahs uguns-grehks Zeligawa, Skrihwer-eela, Wunderbara nama. Uguns tika jo drihs apdsehsta un nepadarija nelahdu flahdi.

Melaimiga.

(Sundulis sarastijis.)
(Beigums.)

Ja, ja, rohkas-raksts bij man pasihstams!... Tas bij mana mihtaka, Alfreda, rohkas-raksts! Winsch tagad bij R—à.

„Tu sarastees ar Alfredu?“

„Ja.“

„Ar ko wehl?“

„Mihto Anf, kam Tew to waijag sinah?“

Es gribeju prohjam eet, bet Anfsis fahchra manu rohku un pamanija pee tam gredsenu, ko Alfreds man bij dewis.

„Kam schis gredsens peeder?“

„Kam Tew waijag sinah?“ es faziju bahrgi.

Winsch aplampa mani un speeda pee fewis.

„Laid mani wala!“

Atbildes weeta winsch fluhpstija mani...

Wina netaunibas deht es fadu-smojohs.

„Es kleeqschu, ja nelaidisi mani wala!“

Winsch palaida mani, un til wehl pee rohkas fahchris mani tureja.

„Lauj, Annin, lai es Tewu wehstuli islafu!“

„Es to negribu!“

Bahls ais dusmahm winsch greesahs no manis noht...

Atkal pagahja kahdas deenas.

Kahdu wakarù es eegahju dahrsà un apsehdohs sem leepas.

Ne-ilgi dsirdu kahdu man tuwojamees.

Es flatijs... Alfreds, mans mihtakais, tuwojahs man...

Winsch no R—as bij pahrbrauzis. Gawiledama dewohs winam pretim.

„Labdeen, mans mihtakais!“

Winsch fluhpstija mani. „Nu, paldeews Deewam, esmu atkal mahjas!“... Winsch man stahstija, ka griboht ar manu audschutehwu manis deht runahht, un tad mani ka fewinu drihs pee fewis west.

„Dari to!“ es faziju, „bet...“

„Nu, kas par bet —?“ Alfreds prasija, redsedams, ka fahku stohmitees.

„Anfs...“

„Kas ir ar winu?“

Es winam wisu istahstiju no Anfsa, jo Alfreds wehl to nesinaja, ko Tu, laipnais lasitajs un flaista lasitaja, jau sini. Alfreds nopuhthas un tad fazija:

„Dahrga Anna, es Tewi ilgaf fche ne-atstahschu!“

Es trihzeju.

Winsch wilka mani pee fewis.

Neganta smeeschanahs atflaneja.

Es isfchahwohs un atradohs Ansim preekscha.

„Waj ne-efat manu tehnu redsejuschi?“

„Nè,“ Alfreds fazija, Ansim rohku us sweizinaschanu sneeg-dams, bet Anfsis to nepeenehma. „Es prasiju pehz Annas, un mani fche atraidija. Es Zuhfu tehnu wehl ne-esmu redsejis!“

„Kas Zums ar manu audschu-mahju par fleepenahm fatilfchanahm?“

Alfreds drebeja; mani usflatijs, winsch fazija:

„Annas jaunkundse Zums to isflaidrohs, ka tas ta naw wis.“

„Melkuli!... Ghehwuli!...“ un warens fiteens bij Anfsa atbilde.

„Ansi! . . . Kamdeht ta?“
 „Nu, waj wehl?! . . . Bet ilgi Tu nedsihwofi! . . .“ Ansis fajija, newaredams fewi sawalditees.

Alfreds nefajija neka; mani apkampis un fkuhstijis, winsch aishgahja . . .

„Nu Lawa mihtakais ir manâ warâ . . .“ Ansis fajija, kad Alfreds bij aishgahjis. „Breeksch wina jau esmu pistoli lahdejis!“

„Upschehlojees!“ es luhdsoshs issfamifusi.

„Anna, ja Tu mana paleez, tad es winam peedohdu; ja nê, — tad . . .“ Winsch isskatijahs lohti breefmigs.

„Nekad! . . . Nekad! . . . Es Temi eenihstu!“ bij mana atbilde.

Winsch aishkrehja ka traks prohjam . . .

Nahkoschâ nakti neweenu azi neguleju. Bailes, ka Ansis Alfredam kahdu kaunumu nepadara, nelahwa man eemigt . . .

Pullstenis wareja buht jau divi pehz pusanakts. Wifs bij klusu. Tik leija upite tschaloja . . . Es klausijohs . . . Ansha kambara durwis atwehrahs. Es uszehlohs un skatijohs. Ansis atwehra lehni durwis un isgahja ahra. Apkahrt apskatijees, winsch aishheidsahs pa wahrteem ahra.

Baredsedama, ka winam kas launs prahta, ari es isgahju lehni ahra . . .

Es luhklojohs pehz wina; bet nekur winu neredseju. Es steidsoshs us Alfreda mahju.

Ne tahju no Alfreda dahrsa apstahjohs un klausijohs. Bij jauka pawafaras nakts . . .

Es gribeju atkal us preekschu dohtees. Tai brihdi brikschkinajahs gar fehtu . . .

Es redseju, ka tas bij Ansis.

„Kas tur?“ dsirdeju Alfredu fauzam, kas, laikam ari newaredams meega atrast, bij dahrsâ isgahjis, gribedams apmeeratees.

„Schurki, Tu esi!“ dsirdeju Ansi blauijam. „Nu Tu esi manâs rohkâs!“

Es gribeju fleegt, bet nespehju . . .

Schahweens norihbeja . . .

„Glahbeet! . . . Glahbeet! . . .“ es kledsu wisa spehka.

Suni sahka reet un laudis, no schahweena isbeedeti, steidsahs dahrsâ . . . Es skrehju ari turp. Alfreds wahrtijahs asinis. Lohde bij wina firdi trahpijusi.

„Mans mihtakais!“ es issauzu un nogihbu.

Kad atmohdohs, tad jau bij deena . . . Alfredu guldija sahrkâ . . . Ansis bij, no firds-apfinas mohzihts, gan kauschu pullkam isbehdhis, bet, bihdamees no fohda, upê noslihzinajees . . .

„Al, Ansi! Ansi! Waj man tas japeedsihwo?! . . . Diwlahrtigs flepkawa!“ wina tehws issauzahs.

Alfredu paglabaja. Ari Ansis tika paglabahs. Mans audschutehws bij lohti noslumis . . .

Lihds ar Alfredu ir ari mana laime aprakta . . . Tik wehl meeru juhtu, kad pee wina kapa israudohs; un to ar pukehm puschklojoh — mana firds mat atweeglinaschanu . . .

Seedu-mahtes flaiſtee behni,

Pukes, juhs nu pluhzu es,

Sapinuſi ſlumju krohni,

Schê uf mihtâ kapu nef' . . .

Mans audschutehws ir sawas mahjas man nodewis . . . Pehz manas rohkâs gan tihko dauds jauneku, bet es newaru neweena firnigi mihleht; mana firds ir lihds ar Alfredu aprakta. Es atraidu wifus, jo negribu neweenu nelaimigu dariht, un dsihwoju weentule klusumâ, tik Alfreda peeminau ween . . . Daudsreis teeku prasita, kamdeht wifus atraidu . . . Es nejuhtu wairs mihleſtibas ne pret weenu; mana mihleſtiba ir miruſi. Es newaru neweenam pretmihleſtibu rahdiht, un tamdeht neweenu negribu dariht nelaimigu . . . Kur naw pretmihleſtibas, tur naw mihleſtibas laimes!

„Es Lawai peeminau tik grihu dsihwoht,

Lihds Deews man' ar' pee Sewis prohjam fauks;

Tad jutischi es atkal laimi ſmaidohht,

Tad, manim mirſtoht, dsihwib' atkal plauks!“

Bar peeminnu kahdam diwidefmit peezu gadu darbam, uf feptito Maiju schogad.

Diwidefmit peezi gadi ir eewehrojams laika gabals. Bet jo eewehrojams winsch ir tad, kad tai laika ir kas pastrahdahs. Lat-

weeschu tautâ rafees dasch, kas war atskatitees us saweem diwidefmit peezu gadu puhlineem. Schoreis mehš tai ſinâ peemineſim wihru, kura wahrds ir deewsgan paſiſtams, prohti — Waldemaru. — Maſlawâ. Waldemars ir ſtrahdajis us dauds un daschadeem darba-lauleem. Par wina darboſchanohs ſawâ laika dauds un daschadi ſpreeda laudis. — Mehds fajiht, ka tikai nahtamas pa-audses war pilnigi pareiſi apſpreest un noſwehrt kahda wihra nopelnus. Tamdeht ſchim brihſham attureſimees no ſihlakas apſpreeschanas par Waldemara lunga darboſchanohs. Bet weenu, waram gan fajiht wina wiſuſwarigako darboſchanohs pawaditds 25 gaddes ne-atſtaſim ne-peeminetu — prohti juhrneeziſas ſinâ.

Kad Waldemars, kas ſenak par pagasta-ſtrihweri bij bijis, 1857. gadâ Tehrpatâ ſtudeereja, tad jau tad wina prahts noſdamees nefahs us tam, ka andeli us kugeem un pahre juhrham waretu pazelt us augſtaku pakahpeenu, jo tautahm un walſtihm, kas dsihwo pee juhrham, peenahkâs weſt plaſchu jo plaſchu andeli, lai turiba zaur tam eetu wairumâ. Uniwerſites mahziſas beidſis, Waldemars dewahs us Behterburgu, kur winsch zaur saweem rakſteem par juhrneeziſu no augſteem walſts-wihreem tika eewehrohts, ta ka 1860. gadâ us krohna maſku apſkatijahs Baltijas juhrmalu, waj tur newaretu zelt juhras-ſkohlâs, kurâs jauneki lai kreetni fataifahs us juhras braukſchanu. Schis Waldemara darbs nepalika beſ ſekmes; to jau peerahda Uinaschu juhrſkohlâ, kas tika zelta 1864. gadâ. Un kad pehz ſchihš pirmahs Baltijas juhrſkohlâs ir zehluſchahs wehl daschas zitas, tad teescham ir jaleezina, ka pee tam pa leelai datai ir ſtrahdajis Waldemars. Lai labi eepaſihtohs ar kugineeziſu ari zitas Eiropas walſtis, Waldemars 1868. gadâ reiſoja pa ahresemehm un ſalika 1870. gadâ wiſu to, ko tur bij redsejis un eewehrojis, ſawâ grahmatâ par juhrneeziſu: „Kâ buhs nodrohschinahht muhsu andeles kugneeziſu?“ Gribedams ſadabuht jo dauds draugu preeksch juhrneeziſas, Waldemars 1872. gadâ dibi-naja juhrneeziſas beedribu, ko noſauz par Keisara juhrneeziſas beedribu Kreewijâ, un kas no Augſtâhs Waldibas it gadus, ka palih-dſibu, dabuhn 5000 rublu. Schai „Beedribâ“ Waldemaram ir dauds darba, pee kura mehš winam wehlam no sawas puſes — iſweizibu un ſpehku. (Pehz Fr. Brihwssemneeka rakſta.)

Bar ſinu ſemkophjeem.

Dabuht laika ſinas par druwahm, par to, zif labibas iſkul, par fehjas lauku paplaſchinahchanohs waj pamafinahchanohs — ir no leela ſwara preeksch tautas ſaimneeziſas un tamlihdſ preeksch wifas winas lab-klahſchanahs. Tahdas ſinas ir ſwarigas ne tikai tamdeht, ka winas dohd pahrklatu par ſemkophibas darbibu ſinamâ gadâ, beſ tam ari war drohschi noſkahrst nahkoschas zenas labibai, un kur labibu praſihs, bet it ihpaſchi wehl tamdeht, ka ſchihš ſinas norahdihs, kahdâ apgabâlâ pee laika jagahdâ par kauschu pahrtiku, lai waretu iſfargahht no bada. — Tapehz daschâs walſtis, it ihpaſchi Seemel-Amerikâ, Anglijâ un Wah-zijâ, pehdejdš gaddes ir ſahluſchi kraht augſchâ minetahs ſinas iſawiſehm un zitur.

No pehrnajâ 1881. gada ari Kreewijâ ſahka kraht tahdas ſinas. Semkophibas un laukruhpneeziſas departements bij greesees pee laukſaimneekem ar uſaizinahchanu, noſazitds terminds eſuhtihht ſinas par fehju un augteem, par gaiſu, lohpeem, ſtrahdneeku algu u. t. t. Uſ departementa uſaizinajumu bij atſautuſchees waitak nekâ 1200 laukſaimneeku. Zaur tam departements eſpehja iſlaiſt daschadas laukſaimneeziſai ſwarigas ſinas, ſahahrtotas trijdš ihpaſchds iſdewumds.

Tagad departements mums ſino, ka eſohht nodohmajis tahdas ſinas kraht ari ſchini gadâ un turpmaldš gaddes, un luhds, dariht ſinamu zeen. laſitajeem wina uſaizinajumu: buht departementam par paſtahwigu laukſaimneeziſas koreſpondentu.

Kas grih uſnemtees puhlinu, buht par tahdu koreſpondentu, tam eepreeksch japeeteizahs — uſ adreſi: „С. Петербургъ, въ Департаментъ Земледѣля и Сельской Промышленности, въ Статистическій Отдѣль.“ Departements tad koreſpondentam peesuhthihs drukatas jautajumu liſtes.

Tahdas liſtes ja-iſpilda preeksch trim laikmeteem un tad ja-eſuhhta:

- 1) preeksch pawafara ne wehlaſ ka 1. Junijâ;
- 2) „ wafaras „ „ 15. Auguſtâ, un
- 3) „ rudena „ „ 1. Nowemberi.

Departements atkal no sawas puſes peesuhthihs koreſpondentam wifus ſawus drukajahohs krahjumus un daschadus iſdewumus.

(Schî ſina zaur pahrkſtatihchanohs ir druſku noſawejuſees. Red.)

Wezu Jahnu wakarâ.

(Sazereta no G. F. S.)

1.

Sit, Jahni, wara bungas —
Buht tauriti flati — flani!
Lai flan meschi — norihb kalni —
Sauzoht: „Lihgo, lihgo, Jahni!“

2.

Lai fanahktu Jahnu-behri
Sakurt Jahnu ugunites,
Nopiht Jahnu raibus krohnus,
Getaurehti Jahnu-swehtkus.

3.

Gelihgoti Jahnu-swehtkus
Ar dseefmahmi lihgodami.
Touredami jautri — flani,
Ugunites uskurdami.

4.

Pinat, Jahnu-meitas, pinat
Jahnim pukur-wainadsinus!
Jahnu pukus krohnus tinat —
Jahnu-dseefmas lihgodami.

5.

Jahnis leijsa — Jahnis kalna
Uguntinu spohschumina.
Lai Jahnitis turedamis
Sweiz tehwijas lihgawinas!

6.

Lihgo Jahni! — Seltainites
Seed tehwijas dahsinâ.
Lihgo Jahni! — Magonites
Blauft „araju fehtinâ“.

7.

Lihgo Jahni! — Saimineezehm
Jahnu-sahles pluhzoht — wahloht,
Lai gohfninas — peenu — feerus —
Dohd bagatu krehjuminu.

8.

Meitahm kreetnus arajinus,
Scho rudeni kuplas wahrpas,
Puischeem selta lihgawinas;
Jo raschenas „Jahnu-dehleem“!

9.

Sit, Jahni, wara bungas,
Lihgo — taurè — flati — flani,
Lai flan meschi — norihb gramas
Sauzoht „Lihgo, lihgo, Jahni!“

Drupas un druskas.

(No — schna Jana.)

1) Ja kahdam buhtu dwehfeles speegelis, tad tahds nomanitu, zit dauds weenlihdfigaki schihs dshwes mantas ir stary zilwekeem isdali-tas, nekâ mums leekahs esohht un nekâ mehš dohmajamees sinoht. Jo laime mahjo tilai paschâ firdi, ja tawi darbi un zenschanohs ar tawahm eelfschigahm juhtahm fa-eet lohpa, ja prahts un firds-apfina ar Deewu un pasauli ir ar meeru, tad tew ir laime. Sihda un rupja drahna nekahdu starypibu newar zelt.

2) Laba firds-apfina ir labaka, nekâ diwi leezeneeki. Wina is-nihzina tawas ruhpes, kâ pawafaras faule sneegu; wina ir kâ awots isflahpufscham; fislis, kad krihti; pawehnis, kad tewi faule speesch; nahwê mihts galwas spilwens.

3) Beedoht war lehti, jo tas notceel ar wahrdeem; bet aismirft newar nekad, jo tas ir darbs.

4) Tikai tur rohdahs mihlestiba un draudsiba, fur weens oht-ram padohdahs; — ne ween wahjakais — stiprajam, bet ari stiprais — wahjakajam.

5) Skaudiba ir kâ smilfchu grauds azi.

Rabibas- un pretfchu-tirgus.

Matsaja par:		Zelgawâ.	
1 puhru sweeschu	5 r. — f.	libf	6 r. — f.
1 " rudsu	2 " 50	" "	3 " — "
1 " meeschu	1 " 75	" "	2 " 25 "
1 " putraimu	2 " 75	" "	3 " — "
1 " auſu	1 " 20	" "	1 " 30 "
1 " ſirnu	2 " —	" "	3 " — "
1 kartufelu	— " 80	" "	— " 90 "
1 birkawu ſeena	4 " 50	" "	5 " — "
1 pohdu ſweesta	5 " —	" "	6 " — "
1 birkawu baltahs ſahls	6 " —	" "	6 " 50 "
1 " ſarkanahs ſahls	6 " 50	" "	6 " 75 "
1 muzu ſiltu	10 " —	" "	19 " — "
1 aſt behrju malkas (7 p.)	18 " —	" "	20 " — "
1 " eglu " (7 p.)	11 " —	" "	12 " — "

Raudas-papihru zena.

Pehterbürgâ, 21. Junijâ 1882.

Papihri	prastja	matsaja
Buzimperialis gabalâ	8,16 rubl.	8,16 rubl.
5 proz. bankbitetu 1. tſlaib.	96 ³ / ₈	94 ³ / ₄ "
5 " " 4. "	91 ¹ / ₄ "	91 ¹ / ₄ "
5 " inſtrijz. 5 aifnehm.	—	92 "
5 " prehmiju biletes 1. emif.	218 "	217 ¹ / ₄ "
5 " " 2. "	217 "	216 ¹ / ₄ "
Pehterb. 5. proz. pilf. oblig.	89 "	88 ³ / ₄ "
Kreewu ſem. kred. 5 ^o / ₁₀ kſilu-ſſim.	127 "	126 ³ / ₄ "
Œarkowas ſemst. 6 proz. kſilu-ſſim.	96 ¹ / ₂ "	96 ¹ / ₄ "
Rehwales and. bankas atz.	—	— "
Deel. Kreew. dſelſz. atz.	251 ³ / ₄ "	251 "
Mihg.-Din. dſelſz. atz.	150 "	— "
Din.-Wit. dſelſz. atz.	161 ¹ / ₂ "	— "
Warsch.-Tereſp. dſelſz. atz.	132 ¹ / ₂ "	— "
Drelas-Wit. dſelſz. atz.	—	— "
Mib.-Bolog. dſelſz. atz.	78 "	77 ¹ / ₂ "
Maſt.-Brest. dſelſz. atz.	109 "	108 "
Baltijas dſelſz. atz.	102 ¹ / ₂ "	101 "

Ratw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinaſchana s.

No Deel-Gezawas pagasta-teeſas teel ſlu-
dinahs, ka nomirufchâ ſchejenes ſkrehwera

Johannsen

mantiba, kâ tambora-rati, ſamanas, gultu-
drahnas, brehwes, lukinas- un zitas ſaim-
neezibas-lectas u. t. j. pr., zetortdeen, 1.
Julijâ ſch. g., uhturpê pee Deel-Gezawas
teeſas-nama tiks pahredohta.

Deel-Gezawas teeſas-nama, 1. Junijâ 1882.
(N 393.) Preeſchſehd. J. Blinberg.
(S. W.) Str. J. Koſewſky.

No Deel-Wirzawas, Ohgleſjas un Deel-
Wirzawas mahzitaja pagasta-waldſchanahm
teel zaur ſcho ſinams darhts, ka no 1.
Junija ſch. g. galwas-naudas preti
nemſchana un paſes mainiſchanas til it-
latru ohtdeen tiks iſdaritas. Kuri zitas
deenâs wahs, tee ſtaigahs par welti. —
Wehl peeſihmê Deel-Wirzawas pagasta-wal-
de, ka galwas-labibas no 1. Janwara lihſj
1. Oktoberim iſlatru ohtdeen pehz it-
latras 1mahs mehneſcha-beenas, turpreti
no 1. Oktoberâ lihſj 1. Janwarim n. g.
iſlatru ohtdeen tiks magafines klehti ſa-
nemtas.

Deel-Wirzawâ, 30. Aprilî 1882. (N 106.)

Krohna Birſchumuiſchâs pagasta-teeſa,
Jaunſelgawas aprinkî, uſaizina wiſus un
iſlatru, kam tahda pretruna un cemeſli pret to
buhtu, ka Birſchumuiſchâs Bruhweru mahju
ſaimneets

Juris Bruhwers,

ſuram paſcham behrmu naw, ſawa brahta
behlu, Juri Bruhweri, meefiga behrma wee-
tâ peenehmis, adopterejis, un ſchim apdo-
teeretam deklam ſawas Bruhweru mahjas
zebeere, — ſchihs ſawas pretrunas un tu-
walas mantofchanas teeſibas uſ Bruhwernu
mahjahm lihſj 15. Julijam 1882. g., kurſch
terminſch ari par iſſlehgſchanas-terminu no-
lentis, pee ſchihs teeſas uſdoht un peeraſiht,
jo wehſlakas pretofchanahs un reklamazijas
tiks uſ muhſhigeem laiteem etraiditas.

Tâ notizis Birſchumuiſchâs pagasta-teeſâ,
3. Junijâ 1882.

(N 488.) Teeſas peeſehd.: J. Upiht.
(S. W.) Teeſas ſtr.: W. Strauſs.

Mafs

grunts-gabals

teel pahredohts. Zapeepraſa pee G. Herr-
mutha, Zelgawâ, Annas eelâ N 12

Sludinaſchana:

Wahrmas pagasta-walbe, Kuldigas-aprinki,
dara zaur ſcho ſinamu, ka ſchi pagasta galwas-
naudas matsatajus par 1882/83. gadu 15.
Julijâ ſ. g. klaſereehs un ka klaſereehanas
liſte preeſch katra peedaligâ eekatiſchanas
lihſj 5. Auguſtam pee winas buhs iſliſta,
un katris pagasta lohzeelis, kas ar klaſee-
reſchamu nebuhtu meerâ, ſchint laikâ ſawu
nodohmatu ſuhſſibu pee peederigahs uſraugu-
teeſas war peeneſt. — Pehz tam klaſereehana
dabuhš likumigu ſpehtu un neweens wairs
netiks klaſifihts.

Pagasta-wezatais: W. Birſeneef.
Pagasta-ſtr.: Wirrum.

Krohna Oſſſchumuiſchâs pagasta-teeſa
iſſludina, ka 6. Julijâ ſch. g. Suſeſas mu-
ſchâs Swokſtu mahjas

lohpi un zita mantiba

wehtriiba no 500 rubl., uhturpê tiks pah-
redohta.

Krohna Oſſſchumuiſchâs pagasta-teeſa,
28. Maijâ 1882.

(N 280.) Preeſchſch.: P. Dombrowsky.
Teeſ.-ſtr.: Seegrün.

Sludinajums.

Jannahs-muiſchâs pagasta-walbe, Kuldigas
aprinki, dara zaur ſcho ſinamu, kâ ſchi pagasta
galwas-naudas matsatajus par 1882/83. gadu
12. Julijâ ſ. g. klaſereehs un ka
klaſereehanas liſte lihſj 2. Auguſtam ſ. g.
pee winas buhs preeſch eekatiſchanas iſ-
liſta, un katris pagasta lohzeelis, kas ar
klaſereeham nebuhtu meerâ, ſchint laikâ
ſawu nodohmatu ſuhſſibu pee peederigahs
uſraugu-teeſas war peeneſt. Pehz tam
klaſereehana dabuhš likumigu ſpehtu un
neweens wairs netiks klaſifihts.

Pag.-wez.: G. Buhbeneef.
Pagasta-ſtr.: Wirrum.

Dehfeles muiſchâs-walbe tur uſ ſchgeri:
1¹/₂ zella beesus

egles-dehſus,

ſaktas, nomafus, un ſlapê uſ apſtelle-
ſchamu blankas un dehtus wiſadhs be-
ſuma mekrôs, ari

ſchkindeli

ir dabumami.

Sludinajums.

Sutenes pagasta-walbe, Lasku aprinki, dara zaur scho sinamu, kas schi pagasta galwas-
naudas makfatajus par 13²²/33 g. 13. Julija
f. g. klaseerehs un ka klaseerešanas liste
libhs 3. Augustam pee winas buhs islika,
un katris pagasta lohjeklis, kas ar scho
klaseerešanu nebuhtu meera, schin laika
fawu nodohmatu subhsibu pee peederigahs
ustrangu-teeas war peenest. Pehz tam kla-
seerešana dabuhs likumigu spehtu un
neweens wairnetiks klausihis.

Pag.-wez.: G. Detischeneef.
Pag.-ftr.: Wirrum.

Veel-Muzes

krājuma- un palihdšibās-kafe
(pagasta-banka)

aizina fawus beedrus uš general-fapulzi
Veel-Muzes pagasta-namā 1. Julijā.
Preefšhneežiba.

Zelgawā

furlmehmo fshlā

uſnems ſch. g. 2. Augustā jaunus fsh-
las-behrnus, no 7 libhs 12 gadeem wezus,
kuri ir tiſlab meſigi, tā ari garigi weſeli.
Behni, kas wezati par 12 gadeem, teek
tiſai reti uſnemi, jo zaur peedſihwojumeem
ir iſrahdiſees, ka tahdeem nahlahs gau-
ſchi gruhti eemahžitees weiklu ſtanu-wa-
lodu.

Pee behna uſnemſhanas fshlā ir ja-
nodohd:

- a) kruſtiſhanas-ſihme;
- b) baſu-ſihme, un
- c) daktera-ſihme par behna weſelibu.

ſkohlas- un uſturas-nauda iſtaiſa 100
rubl. par gabu. ſlahtatas ſinas ir dabu-
namas katrā břihi pee minetahs fshlas
preefšhneežibas.

Clementar-fshla Sabilē

fahlfees 9. Augustā. Peemelbeſhana
Sabilē eefſch paſtes-nama.

Preefšhneeze: Auguste Roſenfeld.
ſkohlotaja: Johanna Roſenfeld.

Grohbinas

prahweſta aprinka ſchi gada fsh-
lotaju ſapulze tiſs notureta Pee-
pajā, 29. Julija mehn. deenā.

Etubresmuiſchā, pee Muzes ſtanžias,
ir weena

kuſamā maſchine

ar wiſu eerikti preefſch bſiſhanas ar ſirgeem
— pahrdohdama. Maſchine ir tiſ diwi gadi
bruſheta.

Preefſch weena kateja ir

fmehe

labā weetā tuſlit uſ ihri dabunama Sr.
Wallesmuiſchā pr. Jaunjelgawu.

Langdales

superfoſfatu

tura arween uſ leģera par Rihgas zenahm

John Rucker & Co.,

Jelgawā, pee Annas wahrteem, pee „Rih-
ſheneefa“.

Superfoſfatus

nemtus no Ziegler un beedra, Rihgā,
pahrdohd Wez-Muze, Reuges un to
apfahrtne.

Mendel Drins.

Labi turetū.

lokomobile

ir par zenu no 800 rubl. pahrdohdama
H. G. G. Webera un beedra maſhinu
fabriki Jelgawā. ſlahtatas ſinas boh
barons Kopps, Saſahs-muiſchās eelā № 31,
kā ari Dehſeles muiſchās-walbe apafſch
Preefules.

Ruſton, Proktor un beedris Rinkolnē

dabuja par ſawahm labahm

lokomobilehm un garainu kuſamahm maſchinehm

wairaf tā

160

pirmahs gohda-algas,
ſelta un fudraba
medalaſ.

Rihgā,
piſ. ſtaku eelā
№ 6.

Agenti:

Ziegler un beedr.

wairaf tā

160

pirmahs gohda-algas,
ſelta un fudraba
medalaſ.

Reepajā,
Aleksandera eelā
№ 6.

Pilnigus

twaiſa:

kuhleju-gangus

ar branzamahm, gulofſahm,
3-ſirgu

lokomobilehm

peedahwā par zenu no

1675 rubl.

P. van Dyk'a pehznahzeji,
Rihgā un Rehwalē.

Teek pahrdohdas lahbas 40 libhs 50
bruſhetaſ alus-mužas, kā ari lahbas
leelas wahſis. Apſtatamas un japepra-
fa pee G. Herrmutha, Jelgawā, Annas
eelā № 12.

Weeniģā pahrdohſhana Gen-
geraga fabrikaſ

Linu-

un

pakulu-dſiju

ihpaſchi preefſch ſweij-
neeku wajjadſibahm
wehrtu dſiju, kā ari ba-
ſinatū un nebaſinatū au-
deklū, wiſs no lohti teizamā

labuma, pa pamafinatahm zenahm,
pee

R. John Safferberg,
Rihgā, ſtangu eelā № 12.

Zaur ſcho es pagohdinajoſhs zeen. publikaſ
ſinamu dariht, ka es no 8. Junija f. g. ſawu

kurpiju-weitalu

Katrinēſ eelā № 1 eſmu atwehriſ, un
peedahwaju par ſeminatahm zenahm gatawu
wiſpreeſchu un ſeeweſſchu darbu. Paſtelle-
jumi teek ahtri un glihti pagatawoti.

Ar zeeniſhanu

Laura Kahrlis,
Jelgawā,
Katrinēſ eelā № 1.

Gewehrojams.

Wiſeem, kam ar manim-manā Krohna-
Wizawas andeles-weetā darifšanas biju-
ſhas, daru zaur ſcho ſinamu, ka es augſchā
mineto weitalu ar 16. Juniju f. g. eſmu
ſlehdiſis.

Maſzinu tamdehl wiſus, kaſ man no
turenes to parahdā, jeb kaſ lahdam no
manim taſ peenahlahs, turpmal ar ſawahm
maſſaſhanahm un praſiſhanahm tiſai pee
manis paſcha greeſtees un ne pee mana bijuſchā
andeles-weeſa.

Par man libhs ſchim parahbito uſtiſibu
pateiktamees, kuhſu mani ar ſawahm
apſtelleſhanahm turpmal ſchē apmeſteht.
Jelgawā, 17. Junija 1882.

Iſrael Jakobſohns,
ſtatolu eelā № 57.

Es tagad mahjoju Ullmana ſga
namā, Deelajā eelā № 20, augſchejā
tahſchā, ne tahtu no beſera Minutha
nama, ohtrā eelaſ puſē.

Junijā 1882.

Dakteriſ Boettcher,
Jelgawā.

Pakrubſchu truhfuma johſtas,

tā taiſitas ar federu un gumiju, kaſ pakrubti un
muguru ſatur, ka pakrubſchu lehzjei un ſchwa-
kums, lai gan ari ilguſ gabuſ ar tam buh-
tu puſlejees, iſheidiſahs, un ka iſkateiſ ihſā
laikā paliks weiklis, ir dabujamas par 2 1/2
rubl. (maſaſ mehſs wehl lehtati), Geſch-
Rihgā, Deelajā ſtaku eelā № 5, weenu trepi
augſchā. War ari zaur zitu liht nemi widus
mehru un to adreſi doht libhs.

Paſtahwofſcho kraħjumu iſruhmeſoht, pah-
rdohdu

ſudmalu-akmenus,

— wiſwairaf leetajamaſs ſortes un leelu-
mus, un lohti labuſ.

Rud. Stephany,

Jelgawā, wehja-ſudmalāſ aif ſjara wahrteem.

Kumelites teek par labu zenu
pirtas G. Schmid-
ta apteeki, Paſta eelā № 13, Jelgawā.

Gohdigs ſehns,

14 libhs 15 gabu wezs, kam luſte iſmahžitees
dahſneeka amatu, war meldeſees Kul-
bigā pee andeles-dahſneek: A. Kllat.

Emma.

Weena weſeliga, ſpehziga emma teek
melleta preefſch Jelgawas uſ Junija mehneſi.
Zapepraſa ſtatolu eelā № 44, wiſnuſi,
pee G. Feldmana.

Nama pahrdohſhana.

Weens nams ar bohdi, ſchenti, labibaſ-
andeli, leelū eebraukawu, wairaf ſpihkeem,
ehrbegi, maſgaſšanas kuſnu, leduſ-pagrahu
wahguſi, mallas- un loħpu-ſtaħkeem, kur
weitali atrohdaſs no daubſ gabeeem, ir
pahrdohdams. Luwalaſ ſinas dabunamas pee
Joſefa B. Jakobſohna, Jelgawā, pee
maſajeem wahrteem.

Wiſas graħmatu-boħdēſ dabunamas:

Pamahziſhana,

lā

ſkunſtiguee mehſli

Baltijaſ gubernāſ ir leetajami.

Wahziſli

profefora G. Thomſ,

Rihgas politehnikaſ iſmeħnajaſhana.

Latwiſli

Sugo Schmidt.

Maſſā 30 lap.

Baltijaſ

Semkohpejs

un wiſna amats.

Pehz Wahzu ſemes-ſaimneeka
Ferdinand Breithaupt

ſemkohpiſas rakſteem latwiſli ſaraktiſhts

G. Blumberg.

Maſſā 75 lap.

Semkohpja

Auglu-koħku

dahſis,

jeb:

Pamahziſhana,

lā anglu-koħki no ſchlahm auſejami 2c.,
lā laulu- jeb meſchu-koħki ſtaħdami un
wehl daubſ žitas derigas mahziſas, kaſ
dahſu miħkotajeem un kohpejeem der ſmaht.

Ar 55 bildehm.

Iſſtaidroja un ſaraktiſija

G. Kiewers,

ſchlu pahrdohdamaſ un toħtuſtoħlu ihpaſchneek Durbē.

Ohtrā drike.

Maſſā 60 lap.

Wiſchu graħmatina,

jeb ihſa pamahziſhana, kā bites Kurſemē
un Wiſememē jaħopji, ſaraktiſita no Dalbeſ
mahziſtaja H. Kupfer. Maſſā 20 lap.

Wiſchu-kalendere.

Iſ břiħwlunga no Welepiſch Wiſchu-kalende-
reſ pehz ſchēijeneſ ſemes- un gaiſa-buħ-
ſhanas iſtaifita un pahrtullota. Iſdohſta
no Kurſemēſ Wiſchu-koħpiſhanas beedriſas.

Maſſā 20 lap.

Maſaiſ

Kurſemēſ ſirdſinſch,

jeb graħmatina par ſirgu-loħpeem.

Maſſā 25 lap.

Lohti laba un deriga roħlas-graħmatina
par ſirgu-loħpu auſſinaſhanu, kohpiſhanu
un apeeſchanoħs, — eewehlama wiſeem zeen.
ſirgu ihpaſchneekem.

No Gohwu-loħpeem,

lā toħs buħs auſſinaht, loħpt un ſlimibaſ
bſeebinaht. No D. K. Ewerfeld. (Ohtrā
pahrlabotā druſta).

Maſſā 35 lap.

The Singer Manufacturing Co., New-York,

wisleelatais schuijmaschinnu-fabrikis us pafauls,

peebahwà jawas par labahm affistahm wislabatahs schuijmaschines ar janneem palihga-apatem un jaunu minamo eerikti, kas neteel nobruketa, pilnigi bes trohskana un til weegli strahdajamas, ka pat schwakas un wezas personas tabs maschines war bruhleht bes netahda publina. — Bahrdohschana no

538 tuhft. schuijmaschinnu weenâ gadâ

ir wislabatâ leeziba par to, ka tabs original Singermaschines ir labas.

Statrai original Singer-schuijmaschinei ir pilniga firma "The Singer Manufacturing Co.", ka ari blakus stahwošča' fabrika marka us rohtas un stahwa. Tabs pajčas teel jem pilnigas garantijas un pee masas eemafas pret itnedelas nomafas no 1 rubla nobohtas, un wezas jeb pawijam nederiga: maschines no wisahm sistemahm teel nemtas pretim matšafchanâ.

G. Reidlinger, Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 10, Kennera namâ.

No Balbohnes pagasta skolas-behrneem preefšch Mišionēs tika ce'akfati 5 rubl. 75 kap. G. Seefemann, Jelgawas mahzu mahitajs.

Bauska.

Andeš-weetas pahrmainišchana.

No wezajeem Jahneem atrohdahs mans leelais brandwihna lehgeris w zabs Strules namâ pee tigus platscha, pretim pumpim, blabam Zeitelohna pahrdotawai. Es ari tur esmu eeta sijas brandwihna un wihna betafju preefšch pahrdohschanas un peefohju labu un uftizamu apdeeneschamu par lehti noliktahm zenahm.

Chone Rahns.

Damflugi

Sarâ un Golubtschiks, pa Jahneem, 24. Junijâ sch. g. no pu'ft. 2. p. p. braukš tarp Jelgawu un Bergledineem.

Bahrtas-dseedataju un musikantu-kohris iſrihtohs

ſalumu preefus

Bahrtas ehrgelneka dahrsâ 24. Junijâ f. g., Jahnu-deenas watarâ, pulst. 8 nōs, ar jautkâ un wihru kohra dseedaſchannu, tauru pubſchannu, danzaſchannu un ſkunſtigu ugunu iſrahdiſchannu.

Genahzeji maſahs: I. klafē 50 kap., II. 30. kap., III. 10 kap.

Pampalnēeki

iſrihtohs

4. Julijâ 1882. g.

ſalumu ſwehtkus un teateri.

ſalumu ſwehtki tiks ſpoineti Pampaku muſiſchâ jautkâjâ parkâ ar danzoſchannu pee kreetnas muſiſtas un eſahſtees pulst. 3ōs pehz puſdeenas.

Teateri,

Zigis Moſes — Swehtdeenas ſturba — Dohts dohtam atdohdahs, iſrahdihs Jelgawas akteeri.

Pehz teatera duhs lohti leeliſta, mahſliġa ugunoſchana iſrihtota no Zeuffert ſga. Tuwatas ſinas zaur programeem.

Zſrihtotaji.

Latwiſka
Pawahru-
Grahmata.
Dreſchâ druka.
Matſâ 1 rubli 10 kap.

Lohti deriga un nepreze-
ſchama grahmata preefšch
pawahreem un ſpihmanehn,
kâ ari preefšch leelalahm
ſaimneeziſcham. Saur pa-
mahziſchannas, kâ war par
it lehtu maſku ſmekigas ba-
ribas ſagatawoht. Nedriht-
ſetu tadehl newcenâ ſaim-
neeziſâ truhft.

Leel-Gezawas dſeed. beedriba

iſrihtohs

ſalumu

preefus

4. Julijâ 1882. g.

Leel-Gezawas jautkâjâ pils parkâ pee labas muſiſtas un krehſlat metotees mahſliġas ugunoſchannas.

Geſahſtums pulstien 3ōs pehz puſdeenas. Tuwatas ſinas programōs.

Wehterneeki

iſees

ſalumu ōs

4. Julijâ ſch. g.

Wehtas muſiſchâ (Wevert-Swehthof) Jaun-
Zehſu jautkâjâ lapu-kohlu meſchinâ (Lub-
trohgus tuwumâ, 12 weſtes no Jelgawas).

Geſahſtums pulst. 3ōs pehz puſd. Klahſtatas ſinas programâ.

Zſrihtotaji.

Wiſâs grahmatu-bohdēs dabujams:

Stendera

maſâ bihbele

ieb:

bihbeles-ſtahtipreefšch ſkohlahm un deriga laſamâ grahmata preefšch mahjahm

no jauna pahſtrahdata.

Matſâ 30 kap.

Preefšch eefwehtijameem behrneem:

Mans behrns,
dohd man tawu firdi.
Matſâ 15 kap.

Preefšch refruſcheem,

lohti laba un teizama rohtas-grahmata un derigs palihgs preefšch krecwu wa-
lodaš ahtras eemahziſchannas:

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВЪ И ВЫРАЖЕНІЙ

въ русскомъ и латышскомъ языкахъ.

Wairal leetojamu

wahrdn un iſteikumu krahhjums krecwu un Latweeſchu walodâ.

СОСТАВИТЕЛЬ

ДИМИТРИЙ МЕВЕСЬ,

Старшій учитель Русской Грамматикъ.

Matſâ 30 kap.

Wiſâs grahmatu-bohdēs dabujams:

Mahju-ſkohlotajs

ieb

palihgs wezakeem

pee kſtiſtigas behrnu-audſinaſchanas

Latweeſchu behrnu wezakeem

ſaraktiſhts un dahwinahts

no

D. Platscha.

Matſâ 20 kap.

Palihgs

walodaš-mahziſâ

un

dohnu-rafſtōs

tantaš-ſkohlahm, apgahdahts no

G. Spalwina,

ir tagad ohtâ drukâ iſnahzīs un par 36 kap. gabalâ dabujams

Schnakenburga ſpeestawâ,

Rihgâ, Marſtall-eelâ № 5.

Dſelzeta brauzeeni.

Sahtoht no 1. Maija 1882. g.

Uf Rihgas-Dinaburgas dſelzeta.

No Rihgas iſbrauz: 7 r., 11 14 pr. p. un 7 w. — Nonahſt ſkrihwēdōs: 9 r. p., 1 14 p. p. un 3 59 w. — Nonahſt ſkrihwēburgâ: 10 53 pr. p., 2 49 p. p. un 10 35 w. — Nonahſt Dinaburgâ: 1 40 p. p., 5 25 p. p. un 1 10 n.

No Dinaburgas iſbrauz: 5 45 r., 5 p. p. un 8 40 w. — Nonahſt ſkrihwēburgâ: 7 59 r., 7 4 p. p. un 10 54 w. — Nonahſt ſkrihwēdōs: 9 34 r., 8 50 w. un 12 20 n. — Nonahſt Rihgâ 11 35 p., 10 55 w. un 2 30 r.

Uf Rihgas-Mihlgrahwes dſelzeta.

No Rihgas iſbrauz: 5 15 r., 11 5 r. un 5 25 p. p. — Nonahſt Mihlgrahwē: 5 45 r., 11 35 pr. p. un 5 55 p. p.

No Mihlgrahwes iſbrauz: 6 55 r., 1 35 p. p. un 7 25 w. — Nonahſt Rihgâ: 7 25 r., 2 5 p. p. un 7 55 w.

Uf Rihgas-Wolderajas-Dhſtasdambja dſelzeta.

No Rihgas iſbrauz: 6 20 pr. p., 12 15 p., 4 25 p. p. un 8 10 w. — No Lohrakalina iſbrauz: 6 30 pr. p., 12 25 p., 4 55 p. p. un 8 20 w. — No Saſulanka iſbrauz: 6 40 pr. p., 12 35 p., 4 45 p. p. un 8 10 w. — No Nordeku muſiſchâ iſbrauz: 6 46 pr. p., 12 41 p., 4 51 p. p. un 8 36 w. — No Wolderajas iſbrauz: 7 10 pr. p., 1 5 p., 5 5 p. p. un 9 w. — Nonahſt Dhſtasdambi: 7 15 pr. p., 1 10 p., 5 20 p. p. un 9 5 w.

No Dhſtasdambja iſbrauz: 7 38 r., 2 50 p. p., 6 w. un 10 28 w. — No Wolderajas iſbrauz: 7 45 r., 3 p. p., 6 10 w. un 10 35 w. — No Nordeku muſiſchâ iſbrauz: 8 6 r., 3 2 p. p., 6 31 w. un 10 58 w. — No Saſulanka iſbrauz: 8 12 r., 3 27 p. p., 6 37 w. un 11 2 w. — No Lohrakalina iſbrauz: 8 22 r., 3 37 p. p., 6 47 w. un 11 12 w. — Nonahſt Rihgâ: 8 30 r., 3 45 p. p., 6 55 w. un 11 20 w.

Pa Jelgawas dſelzeta.

1) Starp Rihgu un Moſcheikeem.

No Rihgas iſbrauz: 2 p. p. un 7 10 w. — No Jelgawas iſbrauz: 3 27 p. p. un 8 36 w. — No Lipſteem iſbrauz: 4 9 p. p. un 9 15 w. — No Luzeš iſbrauz: 5 19 p. p. un 10 15 w. — Nonahſt Moſcheiſdōš 6 35 p. p. un 11 19 w.

No Moſcheikeem iſbrauz: 4 47 r. un 8 26 w. — No Luzeš iſbrauz: 6 14 r. un 9 38 w. — No Lipſteem iſbrauz: 7 18 r. un 10 39 w. — No Jelgawas iſbrauz: 8 15 r. un 11 31 w. — Nonahſt Rihgâ: 9 30 r. un 12 43 w.

2) Starp Rihgu un Jelgawu.

No Rihgas iſbrauz: 10 10 pr. p. — No Ohlaines iſbrauz: 10 51 pr. p. — Nonahſt Jelgawâ: 11 20 pr. p.

No Jelgawas iſbrauz: 3 53 p. p. — No Ohlaines iſbrauz: 4 25 p. p. — Nonahſt Rihgâ 5 6 p. p.

Uf Rihgas-Tukuma dſelzeta.

Sahtoht no 13. Maija 1882.

Darba-deenâš:

No Rihgas iſbrauz 9 50 r., 12 p., 3 5 p. p., 4 p. p., 4 50 p. p., 6 p. p., 7 35 w., 8 30 w. un 10 20 w. — No Wolderineem iſbrauz 10 35 r., 12 42 p., 3 47 p. p., 4 42 p. p., 5 34 p. p., 6 45 p. p., 8 18 w., 9 12 w. un 11 4 w. — No Dubulſteem iſbrauz 10 55 r., 1 2 p., 4 22 p. p., 5 2 p. p., 5 54 p. p., 7 5 w., 9 58 w., 9 32 11 24 n. — No Slohtas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 6 19 p. p., 7 32 w., 9 18 w., 10 w., 11 49 w. — No Kemeereem iſbrauz 11 43 pr. p., 5 9 p. p., 7 53 w., 10 21 w. — Nonahſt Tukumâ 12 22 p., 8 32 w. un 11 w.

No Tukuma iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 w. — No Kemeereem iſbrauz 6 52 r., 3 30 p. p., 8 11 w., 9 44 w. — No Slohtas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 8 19 r., 8 58 r., 3 57 p. p., 8 28 w., 10 3 w. — No Dubulſteem iſbrauz 6 50 r., 7 42 r., 8 46 r., 9 23 r., 1 50 p., 4 24 p. p., 6 27 w., 8 56 w., 10 34 w. — No Wolderineem iſbrauz 7 10 r., 8 2 r., 9 3 r., 9 46 r., 2 10 p. p., 4 45 p. p., 6 48 p. p., 9 15 w., 11 2 w. — Nonahſt Rihgâ 7 50 r., 8 45 r., 9 45 r., 10 28 pr. p., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 55 w. un 11 45 w.

Swehtdeenas un ſwehttu-beenas.

No Rihgas iſbrauz 9 5 r., 9 50 r., 10 45 pr. p., 12 p., 3 5 p. p., 6 p. p., 8 30 w., 10 20 w. — No Wolderineem iſbrauz 9, 48 r., 10 35 pr. p., 11 27 pr. p., 12 42 pr. p., 3 47 p. p., 6 45 p. p., 9 12 w., 11 4 w. — No Dubulſteem iſbrauz 10 8 r., 10 55 r., 11 47 r., 1 2 p., 4 22 p. p., 7 5 w., 9 32 w., 11 24 w. — No Slohtas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 7 32 w., 10 w., 11 49 w. — No Kemeereem iſbrauz 11 43 p., 5 9 p. p., 7 53 w., 10 21 w. — Nonahſt Tukumâ 12 22 p., 8 32 w., 11 w.

No Tukuma iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 w. — No Kemeereem iſbrauz 6 52 r., 3 30 p. p., 8 11 w., 9 44 w. — No Slohtas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 8 19 r., 8 58 r., 3 57 p. p., 10 3 w. — No Dubulſteem iſbrauz 6 50 r., 7 42 r., 1 50 p., 4 24 p. p., 6 27 w., 7 55 w., 10 1 w., 10 31 w. — No Wolderineem iſbrauz 7 10 r., 8 2 r., 2 10 p. p., 4 45 p. p., 6 48 w., 9 15 w., 10 18 w., 11 2 w. — Nonahſt Rihgâ 7 50 r., 8 45 r., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 55 w., 11 w. un 11 45 w.

Rahoitajs: Sina. Par feena un ahholina wehrtibu zc.
Par aplohkeem preefsch kumekeem. Auglu-tohtu ap-
fnehrefchana zc. Kas jabara, tab kumelam zc.

S i n a.

Is Launukalna (Raunas dr.) raksta „3tgai f. St. u. L.“: Pehz wairal gadu wahjas plaujas waram fhogad zereht us labu rudsu plauju. Daschås weetås gan aukstais, afais wehfsch rudsus ispuhta, tà ka palika gluschi reti; tomehr frifchais, mihtstais sneegs pawafari tohs atkal atspirdfinaja un filitais pawafaris weizinaja tohti augfchana. Tagad truhft til leetus; tomehr agri fehtee tihrumi stahw deewsgan labi, ka war zereht us wideju plauju. — Leelakas semkohpibas mafchines, tà p. pr. kufamahs mafchines u. t. j. pr. netohp pee mums, ihpafchi no faimneekeem — wehl leetatas; wehl strahda pehz tehwu-tehwu preefschfihmes. Labibas tihrifchanas mafchines un ihpafchi ahrsemes arkli tohp stipri leetati. Pehz flunfts mehfleem ari tohp jau prafihfs; tohs leeta rudeni us rudsu fehjumeem un pawafari ari us wahjakeem meefchu tihromeem un zitur. Rente ir preefsch muhsu pawahjahs semes deewsgan augsta. — Launukalna rentneeks, lam ir 500 puhra-weetas aramahs semes, ir eegahdajees ar uhdeni dsenamum kafamo mafchini no 8 sirgu spehka; mafchini war dsiht ari ar futa spehku. Tagad mafchine tohp dsihfa ar uhdeni, un strahda tohti labi. Allus- un brandwihna-brufschu pee mums naw, jo tohs atrohdam muhsu tuwumå, apkaimes muifchås.

Par feena un ahholina wehrtibu un eewahfchana.

Rahkamå ahholina un feena plauja muhs mudinaht mudina, par muhsu mahju lohpu seemas baribas pareisu eewahfchana un wehrtibu rakfiht kahdas rindinas, un apluhkoht, tà scho darbu un lohpu baribas fawahfchana waram wislabaki isdariht.

Par labu feenu waram til tahdu faukt, kas pastahw is faldas sahles, kas plauts paschå seedu laikå un kas schahwejoht ir wehl paturejis fawu sako isskåtu un patihkamo smarschu. Zil leela wehrtiba ir tahdam feenam faimneezibå, to sinahs katris semkohpis it labi; bet tomehr wehl atrohnam mas semkohpju un faimneeku, kas mehgina few tahdu labu lohpu baribu eegahdatees un dabuht. Plawas tohp plautas gadu no gada; winahm tohp weenmehr nemts noht, bet nedohd neko atpakal, tà ka tahs paleel arween wahjakas un nespehzigakas. Kur weenmehr nem noht un neleel neka klahf, tur beidsiht waijag peetruhft un nobeigtees, — un tàpat tas noteek ari ar plawahm. Tomehr par plawu pahrlabofchana schai reiså nerunafim; lai tas paleel zitå reiså. Palikfim labaf tagad pee feena un apluhkofim, zil daschadu feenu muhsu semkohpji fakrahj preefsch lohpu baribas seemå. Seena daschadiba zelahs no daschadahm plawahm, jeb no tahm weetahm, kur winsch audfis. Tå atrohnam, ka feens, kas audfis labå treknå un uskohptå plawå, pastahw is faldas sahles un fatur wairal spehzigas usturas; turpreti fahbu un wahju plawu feens ir katru reis fahbe un

nespehzigis. Birmejais ir usluhkojams kà wifu derigakà bariba preeksch aitam un gohwihm, un ari sirgi newar bes wina istift. Seens no ne-aplohytas, flapjas purwainas plawas fatur tohti mas spehka, un kad ar tahdu ween ir japahrteel, tad tas skahde pat lohpa weselibai. Lohpi ehd tahdu ehdamo til tad, kad bads tohs mohza, un no ta wini dabu pa leelakai dalai utis. Kam zitada seena pawisam naw, ko lohpeem doht, kà weenigi is purwainas un skahbas plawas, tas war til zaur tam lihds tees, kad dohd saweem lohpeem stipri klahf spehzigu baribu, kà: miltus, klijas, waj ekas rauschus, masakais us katru lohpu 2 lihds 3 mahrzinas par deenu. Behz muhsu paschu peedshwojumeem waram faziht, kà neweena plawa, naw tahda, kà to newaretu kaut kahdà wihse pahrlaboht. Waijag til plawu padariht faufu, mehshoht ar labu kompostu, isezeht kreetni fuhnu un usseht labas un derigas sahles sehklas. Schee ir, ihsumà fakohf, plawu pahrlabofchanas wisderigakee lihdselli. Un mehš waram ari katram semkohpim it drohshi faziht, kà ar neko newar plawu labaki pahrlaboht, kà us augschà mineto wihsi. Plawa ari neweenu zitu pahrlabofchanas darbu kà ne-atlihdsmahs un nekad nenesihš labakus augtus, kà kad ar to darish, kà minehts.

Plawas labumam ir tohti skahdigà wehla seena plauschana. Tiklihdj kà plawu augi ir noseedejuschi un sehklas fahf augt, tohp augu faknes stipri wahjas, un dauds pat pawisam nopuhst, isnihlst un eet pohstà, zaur ko plawà cemetahs fuhna. War gan dohmaht, kà tad ari sahle pehz plaujas newar wairs augt, jo faknehm naw spehka dsht jaunus dihgus.

Ihstais laiks, kur seens jafahl plaut, ir tas, kad plawa stahw paschà seedu laika. Tahdà laika plauts seens ir smarshigis, fatur dauds wairaf spehka, ir lohpu mahgai weegli sagremojams un lohpi to it lahriigi ehd. Turpreti kad seens ir par ilgu audsis un palizis wezs, tad tas ir zeets, gruhti sagremojams, un ir ari dauds reis pa pusei saudejis no sawa labuma un no spehka. — Tapehz tas, kas plauj seenu wehlf, lai zaur tam dabutu kahdu wesumu

no sawas plawas wairaf, pats fewi tohti peekrahpi, un nepanahf nekahdu labumu. Ihstà laika plauts seens nesatur til dauds kohka dafu, un ir tapehz lohpa dauds weseligata bariba un ir mahgai weegli sagremojams. Tahds seens fatur ari dauds wairaf shahpehka un atlihdsmahs gandrihs diwlahrtigi to, ko dohmajam panahft zaur wehlu plauschana un pahri wesumu wairaf seena. No 10 mahrzinahm jauna seena dabujam wairaf labuma, nekà no 20 mahrzinahm pahrauguscha. Bes tam wehl no agras plaujas zetahs tas labums, kà atahls, ja to plauj, ir dauds labaks, un kad plawu patur par ganibu, lohpi war labaki dabuht pahstees, nekà us wehlu plautas plawas. Atahls netohp no dascheem semkohpjeem un fainneekem wehl deemsgan peenahzigi eewehrohts, un tomehr, kad to dabuhn pee laba laika eewahft, tam ir wehl wairaf spehka, nekà wislabakajam seenam. Tapehz kà tas ir weegli sagremojama bariba, winsch wislabaki der preeksch jauneem lohpeem.

Neweens newarehs noleegt, kà ari us seena schahweschanu un eeweschana ir jagreesch leela wehriba. Seenu waijag tohti fargaht no leetus un rafas. Jo wairaf seens dabuhn leetu un rasu, jo wairaf tas saude no sawa labuma. Seenam pasuhd saka isskata, patihkama smarshcha, labà garscha un dauds spehka. Kad seens dabuhn dauds leetus, tas war pasaudeht pusi no sawa labuma. Tapehz ir it teizami, kad seenu wakaròs faleef leelakàs waj masakàs gubàs jeb tshupàs un no rihta, ja laiks ir seena schahweschanai derigs, to atkal isahrdà. Bes tam wehl waijag seenu diwi waj trihs un wairaf reisas par deenu apgreest. — Ihstais laiks, kad seenu waijag fahft eewest, ir tad, kad tas ir jau ihsti faufs, bet ne wis pahrkaltis. Seenam waijag wehl buht til mihlftam, kà seedi un lapas nebirst semè. Kad tahds, til par diwi treschdakahm faufs seens us stakka drufzin fakarsjahs un tohp bruhns, tas neko nekahde. Tahdam bruhnam seenam turpreti ir tohti watihkama smarshcha un wiswairaf spehka. Seenu eewedoht ari jaluhkojahs us tam, kà to ne-eewed ar rasu. Waijag fahft west til

ap pusdeenās laiku. Kad seens ir slapjšch no leetus waj rafās, tas sahļ drihs ween peleht, tas wehlah put un ir šlahdigs lohpa weseleibai.

Naw labi, kad seenu isfaltē pawisam faufu, jo tad leelakā data lapu un seedu nobirst un aiseet neefōs. Seedi un lapas fatur ekas dakas, un tahs nedrihst labam feenam truhkt.

Tas patš, ko fazijahm par plawu feenu, ir ari ja-ewehro pee ahbolina. Pee ahbolina, sinams, jaluhko wehl wairaf us tam, ka seedi un lapas nenobirst. Labakais ir, kad ahbolinu plauj, pirms tas ir pilnigi usseedejis, jo tad winsch ir ta labakā un spēhzigakā lohpu bariba. Ugri plauts ahbolinsch ari dauds ahtraki ataugš; turpreti wehli plautu ahbolinu lohpi labpraht ne-ehd un tas ataug wahji. Pat wehl ohtrā gadā aug wehli plauts ahbolinsch lohpi wahji, jo faknes ir tapuschas nespehzigas. — Pee laba laika nebuhs gruhti ahbolinu dabuht faufu; turpreti ja laiks ir nepastahwigs, waijag buht senkohpim jo ismanigam. Slapjā laikā ir labak, kad atstahj noplaute ahbolinu tāpat spailēs. Spailēs guloht gan tohp ahbolinsch ahtraki no leetus šaslapinahts, bet kad laiks paleef faufs, tas ari atkal ahtraki isschuhst. Kad ahbolinu slapjā laikā faleef masās tschupinās, naw teizami, jo tad tas masakais pehz weseles deenas til ir faufs, un tas ir ari no deewšgan leela šwara. Wislabaki ir, kad ahbolinu pee nepastahwiga gaisa faleef masās kaudstēs, kuras lihdsinahs zukura galwai. Kad to grib dariht, jalauj ahbolinam pahri deenas spailēs apschuht, un pehz tam jafahļ salikt. Kaudsites augšchgalu waijag ar weenu fauju ahbolina fafeet. Diwi labi klehpi ahbolina peeteef preefsch weenas kaudsites. Kad ahbolinsch ir tahdā wihsē pareisi salikts, tam nekās wairs neslahdē, lai ari laiks buhtu kahds buhdams. — Kam ir deewšgan salmu, war feenu un ahbolinu jau eewest, kad tas ir til pahri par pusei jeb lihds $\frac{2}{3}$ dakahm faufs; til waijaga if us 1 pehdu beesu feena waj ahbolina nolikt 1 zellu beesu kahrtu salmu. Salmi dabu no feena patihkamo šmaršchu, tohp no lohpeem labpraht ehsti un nekauj feenam peleht.

5.

Par aplohkeem preefsch kumeleem.

* Aplohki ir dafchā sinā preefsch kumeleem daudš labaki, nekā kad kumetus laisch lihds ar ziteem sirgeem gandš. Aplohki atweeglina leeliskam jaunū sirgu audšschanu; kurpreti ja kumeki jalaisch gandš, buhs deewšgan tas gruhti isdarams. Aplohkōs kumeki isaug tāpat, tā kad tee eetu gandš, un audsinatajam kumeki ir aplohkā weenmehr tuwumā, tā ka tohs war katrā azumirkli pahreddseht. Bes tam wehl war aplohkā kumetus ihpaschi ehдинаht, kas us ganeem buhs daudš gruhtaki isdarams. Sihmejotees us kumeku aplohka pareisu eetaišschanu, waram faziht, ka us 4 lihds 6 kumeleem waijag aplohkam eekemt 1 puhra-weetu semes, un tam aptaišht aplahrt schohgu garenā tschetrstuhri, t. i. aplohkam waijag buht wairaf garam, nekā platom. Waijag ari luhloht us tam, ka aplohku eetaiša us lihdsenu weetu, lai tur kumeki wat pehz patihschanas pastaigates un isskreetees. Aplohku waijag taišht tahdā weetā, kur aug sahle, un kad tur ari nebuhtu kumeleem pilniga pahrtišschana, tad teem tomehr buhs darbs, t. i. tee warehs isskreetees. Ari lohki nedrihst ap aplohku truhkt, lai kumeleem tur buhtu wafarā ehna pret faules karstumu. Wahrtus waijag it ihpaschi tā eetaišht, ka tee ir weegli attaišami un ka paschi no šewis newar atwehrtees wakam. Aplohks ir jataiša tahdā weetā, kur kumetus nesaldē augštāis seemeka un rihta wehjšch. Kur audšina un tura daudš kumeku un kur ir leels aplohks, ir tas labakais, kad to nodala wairaf dakās, un katrā dalā leef tohs kumetus, kas weenā gadā dšimuschi. Wislabakais schohgs preefsch tahda aplohka ir, kad to taifa is dšels drahts. Drahtei waijag buht 4 lihds 5 kahrtas jeb 4 lihds 5 reis weenai us ohtras. Drahti newaijag tiht ap meeteem aplahrt, bet labaki isurbt meetam zaurumu un to iswilkt zauri. Kad to

*) Dafch warbuht fazihš, ka drahts schohgs ir par daudš dahrgs. Bet tā gan nebuhs. Waska un lohki ar ifkatru gabu paleef dahrgati. Un kad eewehro, žil ilgi stahw schohgs, kas no kahrtihm taišhts, un žil ilgi pastahw drahts schohgs, tad gan drahts schohgs buhs laikam lehtaks. Tamdehl redšam Wahšsemē wa teelakai balai drahts schohgs.

negrib dariht, war ari meeta eefschpufē eedfiht zemmes un tur drahti iswilkt zauri. Lai kumeki ne-eesfreetu drahtis un zaur tam netaptu flahdigi, waijag aplohka eefschpufē gar schohgu israkt grahwi jeb ari apstahdiht fruhmus. Kumeki mehds arween staigabt gar aplohka schohgu, un tapehz tur ismā teku. Leetus laikā teka tohp dubtaina jeb, ihsti fakohht, kà purwš. Lai nu kumekeem leetus laikā par purwaino teku un uhdeni eijoht nagi nesamirkst, waijag teku apbeht ar smiltihm waj granti. Saluhko ari us tam, ka aplohka naw semes tšchupas un almeni, jo kumeki skreenoht war drihs pahr teem frist un šadaustees. Kad aplohka rohdašs almeni waj semes tšchupas, tohs waijag notihriht un pādariht lihdsenu. Kad aplohka widū aug sahle — kà tas arween mehds buht — ko kumeki ne-ehd, tad to waijag nopfaut. Bee aplohka wahrteem kumeki ari semi ismin, kur tad leetus laikā ir dubtains. Ari scho weetu waijag apbeht ar smiltihm waj granti. Birno reis kumeki ir ja-eewed aplohka; wehlaš tas naw wairš waijadšigs, jo tad tee pašchi ees bes wešchanas. Birnaja deenā waijag ari kumekus pastahwigi usraudsiht, lai tee skreijoht, špahrdotees un kohdidamees ne-apšlahdejahš. Behzaš, kad apraduschi, tee paleef meerigi, un skreij til tad, kad tohs kahds isbaida.

Augtu = kohku apsmehreschana ar kalkeem.

Apsmehreschana ar kalkeem ihstā laikā ir augtu = kohkeem lohti deriga, bet ja to isdara nelaitā, ari tilpat flahdiga. Ihstais laiks, kad šchis darbs ir ja-isdara, buhtu pehz eewehrojumeem un peedsihwojumeem tas, kad kohkeem saht birt lapas semē, jo šchai laikā dohdahs wiš kohkeem flahdigeē kustonni un taurini pee garahš seemas = dušas. Kustonni leen tad gar kohkeem us augšchu un dehj sawas ohlinas kohka misas šchirbās un plihšumōš, un pawafari isleen iš schihm ohlinahm flahdigeē tahpi. Kad kohku apsmehre lihds pat sareem

ar kalkeem, newar tahpi wairš lihst us augšchu, un winu perekti, ja tee jau kur buhtu eetaifiti, eet pohstā. Kad apsmehre kohkam to pufi, kuru sneegš un leetus wairak aisuem, ar beesaku kalke kahrtu, fargā kalke ari kohku no ašā seemas gaita. Turpreti ja kohku apsmehre pawafari, ir tas daschā sinā deewšgan flahdigi. Kalke pawafari ne-aiskawē, lai kohku skudras nelihstu gar kohku us augšchu; turpreti aistaiša misai wišus zaurumikus zeeti, zaur lam augligais pawafara gaisš newar kohkam tapt klahht. To pašchu waretu ari fajiht no kalkešchanas rudeni, ja nesinatum, ka seemā sneegš un leetus kalkeš no kohkeem lihds pawafarim nomasgā.

Kas jadara, kad kumekam eefschas aisdambejuschahs.

Kumeksch dabuhn zeetas eefschas tuhdat pehz peedsimšchanas. Schi kaitē zelahš no tā sauktā kumeku piša, kas sakrahjees kumekam wehderā, pirms tas peedsimis. Kad tas nu peenahzigā wišē ne-iseet zauri, tas sahl puht un kumeksch tohp newefels. Zaur scho kaiti aiseet pohstā dauds kumeku. Kad mahtei ir par maš peena, jeb ari peens ir par treknu, „kumeku pikis“ ne-iseet no kumeka eefschahm, un kumeksch apfirgst. Lai scho fehrigu waretu nowehrst, waijag kehwi par gruhšneschanas laiku arween braukt un strahdaht, un pahri nedetas preeksch un pehz atneschanahš wahjaki mitinaht. Kad kumeki šastimst ar eefschu aisdambeschanošs, waijag teem doht klistiri no remdenas kumelischu tehjas, un bes tam doht eefschā 30 lihds 45 grahnus rizinus ešas, jeb ari linu eku ar dseltenumu no 1 waj 2 ohlahm un 1 kohrteli akas uhdena. Doht war 2 reis par deenu, rihtā un wakarā. Kad ir pee rohkas ohgšflahba magnešija, war katru reis, kad kumekam dohd eefschā, ari no tahš peelikt klahht 4 grahnus.